

Prvi načrt združenega podjetja

Konec preteklega leta se je sestel v Ljubljani delavski svet združenega podjetja Slovenskih železarn. To je bila prva seja v novi sestavi, ko so se k Slovenskim železarnam priključili predelovalci žice TOVIL, PLAMEN, ŽIČNA in VERIGA. Delavski svet je na tej seji izvolil predsednika, upravni svet in vodje delegacij. Obravnaval je poročilo o delu delavskega sveta ZPSŽ v preteklem 4-letnem mandatnem obdobju, letni gospodarski načrt, sporazum o nadomestilu stroškov za službena potovanja in pravilnik o pogojih za opravljanje zunanje trgovinskega prometa na ravni Slovenskih železarn ter druge tekoče zadeve.

Najpomembnejša točka dnevnega reda je bil prav gotovo sprejem plana proizvodnje in prodaje ZPSŽ

za leto 1974. V tem sestavku povzemamo nekaj najpomembnejših misli iz uvodnega poročila generalnega direktorja Gregorja Klančnika in razprave, ki je poročilu sledila.

V slovenskem gospodarskem prostoru zavzema ZPSŽ v sedanjem obsegu zelo pomembno mesto. Zato moramo naš načrt ocenjevati z vidika resolucije o družbeno-ekonomskem razvoju SR Slovenije za leto 1974. Ta resolucija je pravzaprav gospodarski načrt Slovenije. Gospodarski načrt ZPSŽ je popolnoma v skladu s cilji te skupščinske resolucije.

Pri izpolnjevanju letnega gospodarskega načrta se moramo zavzemati, da bomo izkoristili vse možnosti,

Janez Smole

ki nam jih ponuja resolucija o družbeno ekonomskem razvoju SRS za to leto. Zaradi skladnejšega razvoja posameznih panog v nacionalnem gospodarstvu daje namreč resolucija močan poudarek hitrejšemu razvoju bazne industrije, kamor spada tudi ZPSŽ.

Največje motnje v izpolnjevanju gospodarskega načrta lahko povzročijo tudi v prihodnjem letu pomanjkanje električne energije, čeprav predvideva republiška resolucija zvišanje proizvodnje električne energije za 12%. K boljši oskrbi z električno energijo mora prispevati vsak svoj delež, proizvajalci in porabniki. Zato bi morali v vseh podjetjih skrbno varčevati z električno energijo.

Sprejem letnega gospodarskega načrta na nivoju združenega podjetja ima letos predvsem manifestativni pomen. Pomeni začetek nove poti in začetek novega planiranja nad nivojem delovne organizacije. Tako planiranje pa predstavlja usklajevanje potreb in mož-

Nadaljevanje na 2. str.

Letos bolj kot lani

Dipl. ing. Vinko Golc

Lanskoletne težave v Verigi niso bile majhne. Mnogo problemov nas je trlo, sredi leta smo se bali celo najhujšega.

Vzrokov za to je bilo več in so članom kolektiva znani. Proti koncu leta se je celotni položaj stabiliziral in dosegli smo naslednje rezultate:

Težinska proizvodnja je znašala 12.064 ton in je na isti višini kot leta 1972. Prodali smo za 148 milijonov N din ali za 9% več naših izdelkov kot prejšnje leto. Planske naloge, nekoliko preveč optimistično postavljene na začetku leta, smo tako dosegli po teži 83,3%, po vrednosti pa 88,8%.

Ako upoštevamo, da je bilo za okoli 9,5% manj zaposlenih, kot smo predvidevali v letnem planu, lahko trdimo, da je zaključni obračun izpolnitve planskih nalog razmeroma dober.

Izvozili smo za 2.256,743 USA dolarjev naših izdelkov ali za 13% več kot leto poprej. Tako smo po teži prodali 38,9% izdelkov v tujini, to je po vrednosti za 25,5%.

Da bi odpravili težave, s katerimi smo se srečevali v letu 1973, smo že lani mnogo napravili. Tako smo pričeli obdelovati predvsem vzhodno tržišče in to glede prodaje naših izdelkov kakor tudi nabave surovin za proizvodnjo. Že v poletnih mesecih so bili prvi komercialni razgovori z vsemi predstavniki vzhodnih držav glede poslov v letošnjem letu. Tudi v zahodnih državah smo skušali zasedrati temelje za nadaljnje delo z našimi kupci.

Rezultati niso izostali in v sklopu Slovenskih železarn, kamor se je naše podjetje priključilo v preteklem letu, je bilo več problemov ugodno rešenih, v vsestransko zadovoljstvo seveda.

Tako računamo, da bomo planske naloge, ki so jih samoupravni organi sprejeli in so po teži za približno 9% večje od izpolnjenih v preteklem letu, lahko izvršili. Dokazali smo že, da je take naloge v Tovarni verig moč ne samo realizirati, temveč celo preseči. Letos se namreč ne bomo srečevali s tako pogostimi problemi pri oskrbi z žico in profili in ne s tako težavno prodajo naših izdelkov, kljub težki gospodarski situaciji, ki zajema predvsem zahodne razvite države. V Verigi za letos ni računati na težave pri prodaji naših izdelkov. Če izvzamemo sidrne verige pod 45 mm premera, zakovice v vijakarni in del bremenskih verig v verižni kovačnici, smo za letošnje leto praktično razprodani. Tako ugodne prodaje že dolgo ni bilo.

Tudi za oskrbo žice in profilov ter ostalega materiala je razmeroma dobro preskrbljeno. Nekaj žice in profilov bomo uvozili, ostalo (preko 80%), bomo pa dobili od treh združenih podjetij, to je Slovenskih železarn.

Večji problem pa so poslovne možnosti, ki pa niso vedno odvisne le od prid-

nih rok naših delavcev, ampak tudi od splošne državne gospodarske politike v državi. S planom smo predvideli, da bomo imeli na koncu letošnjega leta 64 milijonov S din dobička. Včeraj smo dobili obvestilo, da se je vse jeklo podražilo za 18,7%. Taka nepredvidena podražitev nam letno vzame približno eno milijardo S din dohodka. To še ni vse, pričakujemo večje obveznosti na vseh področjih. Gospodarska resolucija za Slovenijo sicer ne predvideva obremenitev gospodarstva večjih od lanskih. No, praksa je pri nas že več let drugačna in že prvi podatki o potrebah celotne nadgradnje kažejo, da le-te zopet presejajo lanskoletne. Torej v letu 1974 bomo bili predvsem bolj navzven, za stabilizacijo vsega, kar gospodarstvu sredstva odvzema, na znotraj pa izboljšali notranjo organizacijo na vseh področjih ter tako skušali čim več rezerv, ki jih še imamo, kar najboljše ekonomsko ovrednotiti.

Nadaljevanje s 1. str.
nosti nadaljnega razvoja posameznih gospodarskih organizacij.

Tako uvajamo v samoupravno družbo planiranje nad nivojem delovne organizacije in zapolnjujemo v družbenem planiranju vrzel, ki je nastala takrat, ko smo opustili državnoadministrativno načrtovanje.

V tem letu pričakujemo tudi zvišanje cen materiala. Od tega so pa v precejšnji meri odvisni pogoji gospodarjenja kovinsko-predelovalne industrije. S predelavo izdelkov črne metalurgije pa se ukvarjajo vsa podjetja ZPSŽ. Zato je zastojanje cen v kovinski industriji za cenami v črni metalurgiji lahko škodljivo za celotno ZP Slovenskih železarn. Zato je bilo na seji enotno podprto mnenje, da se morajo cene izdelkov predelovalne industrije gibati v skladu s cenami črne metalurgije.

Na podlagi razprave je DS ZPSŽ sprejel še naslednje SKLEPE:

1. Delovne organizacije ZPSŽ naj v svoje gospodarske načrte vgradijo tudi varčevanje z električno energijo in drugimi energetskimi viri (goriva). V zvezi s tem je treba izdelati konkretne zadolžitve.

2. Stremeli in delali bomo na tem, da bomo v ZPSŽ izkoristili vse ugodne možnosti, ki nam jih daje resolucija skupščine SRS v družbeno ekonomskem razvoju SRS za leto 1974.

3. ZPSŽ se bo zavzemalo za to, da se bodo cene izdelkov predelovalne industrije gibale v skladu s cenami v črni metalurgiji.

VARNOST V PROMETU

Božena Novšak

Svet za preventivno vzgojo o cestnem prometu Ljubljana-Center je tudi v jesenski sezoni 1973/74 nadaljeval lani začeta predavanja o varnosti v cestnem prometu. Na predavanjih o zimski opremljenosti vozil je razen ostalih proizvajalcev opreme sodelovalo tudi naše podjetje s svojim strokovnjakom. Predavanja je poslušalo okrog 160 poklicnih šoferjev iz različnih delovnih organizacij. Predavanja so bila organizirana trikrat in to na pobudo delovnih organizacij, ki morajo nenehno skrbeti za izobraževanje in večjo varnost svojih poklicnih šoferjev.

Na koncu so se člani komisije za preventivno vzgojo delavcev v cestnem prometu zahvalili proizvajalcem zimске opreme, ki so s svojimi strokovnjaki sodelovali na predavanjih.

V podjetju pa smo lahko zadovoljni, da smo s temi predavanji prispevali k večji varnosti voznikov motornih vozil. Kot proizvajalci snežnih verig se zavzemamo za varno vožnjo in (predčasno) preprečevanje nesreč.

Naše glasilo

Niko Bulut

Pred vami je naše glasilo v novi obliki. V njem bomo skušali zagotoviti vsestransko in zadovoljivo informiranje vseh članov naše delovne skupnosti in tako uresničiti ustavna določila.

Delo in življenje kolektiva je javno in vsi člani delovne skupnosti imajo pravico biti temeljito obveščeni o delu svoje delovne organizacije. Ravno tako so dolžni seznaniti se s posredovanimi informacijami, ki so pomemben pogoj za sodelovanje pri samoupravljanju in odločitvah samoupravnih organov.

Tudi poslej bomo izdajali informator, v katerem vas bomo pravočasno obveščali o vseh važnejših dogodkih s področja dela in poslovanja naše delovne organizacije, o materialih za zasedanje organov upravljanja, o osnutkih notranjih predpisov in podobno. Glasilo pod imenom »VERIGA« bo izhajalo dvomesečno. Prizadevali si bo-

mo zbrati dosti zanimivega gradiva o našem delu in življenju. Pri tem pa računamo na vašo vsestransko pomoč. Glasilo je namenjeno vsem članom delovne skupnosti. Zato želimo, da se na njegovih straneh oglašajo tudi delavci iz proizvodnje. Nikogar naj ne moti, da nima »žilice za pisanje«. Pridite, povejte in skupaj bomo skušali ustvariti prispevek za glasilo.

Šele, ko bomo spoznali, da je glasilo res naše, da bo pri zbiranju gradiva sodelovalo čim več delavcev, bo le-to postalo bolj zanimivo. Pa ne samo zaradi nove oblike, ampak tudi zaradi vsebine.

Ker je to prva številka v novi obliki, želimo, da nam posredujete svoja mnenja, kritike in predloge za izboljšanje oblike in vsebine glasila. Svoje prispevke za naslednjo številko glasila pa oddajte uredniku do 15. marca 1974.

Pred sprejetjem ustave

Jože Ješe

Predlog besedila nove ustave SFRJ in ustavni zakon sta v zadnji fazi sprejemanja. Pričakovati je, da bo Zbor narodov v mesecu februarju novo jugoslovansko ustavo tudi razglasil in s tem sprožil seveda proces za uveljavitev vrste sprememb ne samo v formalnem družbeno-političnem življenju, temveč pospešil preobrazbo, ki smo ji pričča že vse od uveljavitve ustavnih dopolnil, ki jih nova ustava samo potrjuje in utrjuje njihovo bistvo.

Na podlagi javne razprave in preučitve vseh pripomb iz republik in pokrajin je koordinacijska komisija, ki je pripravila predlog nove ustave, posebej posegla v določila osnutka, ki govore o strukturi skupščin, o vlogi politično-izvršilnih organov ter o načinu formiranja delegacij.

Dileme o strukturi skupščin so zdaj odpravljene z odločitvijo, ki pa je še vedno formalno le predlog, da bodo povsod obvezni trije zbori:

— enotni zbor delovnih skupnosti,

— zbor krajevnih skupnosti (v občinski) oz. občinski zbor (v republiški skupščini) in

— družbenopolitični zbor.

To naj bo enoten element v skupščinskem sistemu vseh republik in pokrajin. Razlog za tako odločitev je seveda nujnost, da so v skupščinah zastopani vsi interesi, ki nastajajo v našem družbenem življenju pri reševanju tekočih problemov, kakor tudi za reševanje vprašanj razvoja naše socialistične družbe. Še posebej kaže reči o razlogih za ponovno oživitve družbenopolitičnega zbora. Tu je upoštevan interes delovnega človeka in občana, ki sta or-

ganizirana v raznih družbenopolitičnih organizacijah za zagotovitev in uresničevanje ciljev oz. politične smeri našega družbenega razvoja. Izhod iz raznih dilem glede uresničevanja in uveljavljanja teh interesov je po mnenju koordinacijske komisije uvedba omenjenega tretjega zbora v skupščini družbenopolitičnih skupnosti — kot zbora delegatov družbenopolitičnih organizacij v SZDL.

Druga skupina vprašanj zajema položaj izvršnih svetov oz. politično-izvršilnih organov skupščin. Pripombe so namreč bile, da v osnutku navedeno veliko število izvršnih organov odpira vprašanje njihove učinkovitosti, predvsem pa ustrezne razmejitev pristojnosti oziroma odgovornosti pri izvajanju skupščinske politike. Zato je predlagan enoten organ, skupščini neposredno odgovoren, tako za politično izvršno funkcijo, kakor tudi za upravno izvršno funkcijo. Izvršni sveti naj bi torej obdržali sedanjo vlogo — ob poudarku na naloge v zvezi s koordinacijo dela upravnih organov.

In končno odgovor na vprašanje, kdo naj formira delegacijo za pošiljanje delegatov v republiško skupščino. Izhajati je treba iz občinskih skupščin. S takšno rešitvijo je poenostavljen mehanizem delegiranja, občinskim skupščinam pa tako dana močnejša vloga in pomen, kot prve stopnje, na kateri se povezujejo samoupravni interesi s funkcijami oblasti delavskega razreda.

K tem dopolnitvam pa je nujno dodati še nekatere, ki jasneje opredeljujejo vlogo, zlasti sindikatov — ob vseh drugih družbenopolitičnih organizacijah — pa izboljšave

besedila, ne le redakcijske — o bruto osebnem dohodku, o sistemu davkov in prispevkov, o statusu toliko spornih skupnih služb in drugem.

Republiška ustavna komisija je sprejela precej pripomb, ki jih bo posredovala pristojni zvezni komisiji. So pa te pripombe bile večinoma namenjene izboljšavi besedila v čisto redakcijskem smislu, kajti besedilo je kljub posebnim pozornosti prav temu vprašanju, ponekod še dokaj težko razumljivo ali pa

vzbuja kaj hitro različna tolmačenja.

Rečeno je bilo tudi, da je ob pripravah zveznega ustavnega osnutka napredovalo tudi delo in priprave republiške ustave, ki bo sredi februarja prišla v razpravo v telesih republiške skupščine. Kot je namreč zapisano v ustavnem zakonu za izvedbo zvezne ustave, mora ta proces sprejemanja ustav potekati skoraj vzporedno, da bi lahko novi sistem začel v predvidenih rokih in da v pravnem sistemu ne bi prišlo do nedopustnih praznin.

Poškodb ni manj

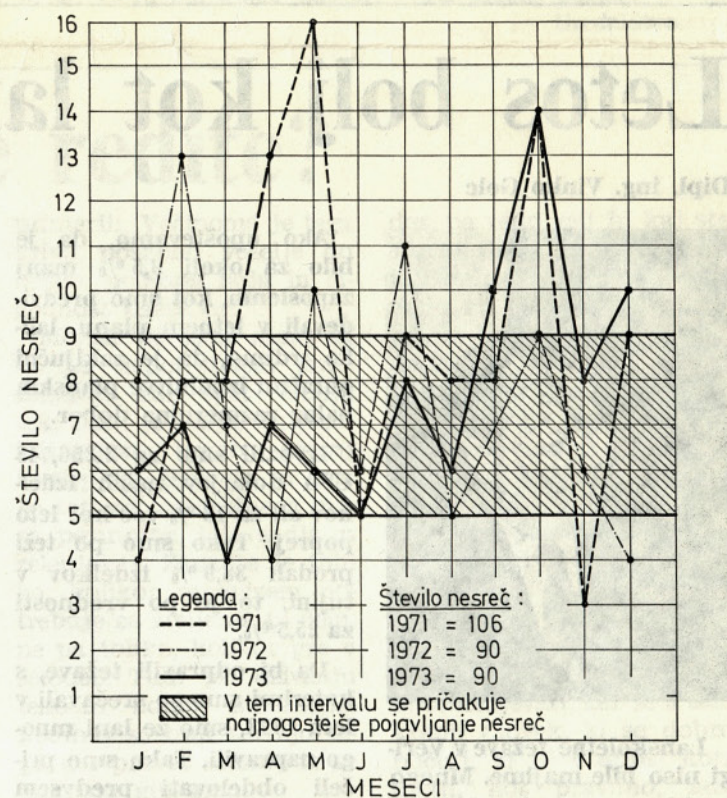
Varn. ing. Vitomir Rems

Ob koncu leta je pač v navadi, da polagamo račune dela širši javnosti. Ta pa hoče vedeti, kakšni so bili dejanski uspehi v preteklem obdobju. Kljub naporom in vsestranskemu prizadevanju za učinkovitejšo varstvo pri delu s stanjem števila poškodb ne moremo biti zadovoljni. Čeprav se število poškodb v letu 1973 ni povečalo, imamo v podjetju še vedno 90 poškodovanih delavcev. Iz tega lahko sklepamo, da varstvo pri delu še ni zadovoljivi višini in da še ni postalo neolčljivi del tehnološkega po-

stopka. Tudi praktično poučevanje delavcev na delovnih mestih se večkrat ne izvaja, kljub potrebam, ki jih narekuje proizvodnja.

V prihodnje bo potrebno varstvu v podjetju posvetiti več časa in ga tudi programirati za dejanske potrebe. Program varstva pri delu mora postati sestavni del delovnega načrta podjetja. Potrebno pa bo poskrbeti tudi za uresničevanje in pospeševanje tega varstva vzporedno z organiziranjem in pospeševanjem tehnološkega in delovnega procesa.

Gibanje nesreč pri delu 1971-1972-1973

OBVESTILA

Obveščamo vse člane sindikata, da bo v letu 1974 poslovala sindikalna posvetovalnica dvakrat tedensko:

— v sredo od 16.—18. ure

— v četrtek od 15.—17. ure

Tak urnik velja od pričetka januarja 1974.

Pravna posvetovalnica občinskega sindikalnega sveta ima pisarno na sedežu sindikatov v Radovljici, Go-

renjska c. 25. Vodi jo diplomirani pravnik Janez Konc. ObSS Radovljica

Prosimo vse člane delovne skupnosti, ki menjajo stalno ali začasno bivališče, da svoje nove naslove javijo kadrovskemu oddelku, najkasneje 7 dni po preselitvi.

Vodja kadr. oddelka: Čop Franc

Kljub težavam optimisti

NIKO BULUT

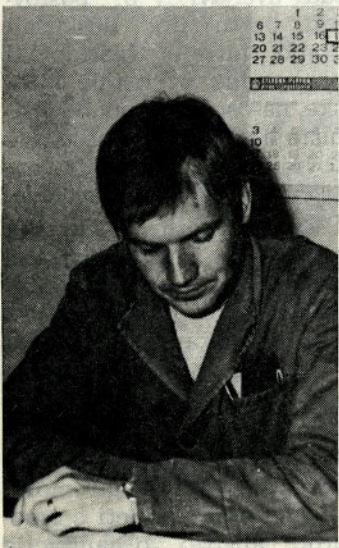
S proizvodnjo in poslovanjem v letu 1973 nismo bili zadovoljni. O doseganju plana smo v našem glasilu večkrat pisali in navajali tudi razna opravičila za neuspeh.

Ni treba posebej poudarjati, da je od izpolnjevanja planskih nalog odvisno marsikaj, predvsem pa naši osebni dohodki. Ob začetku novega leta se sprašujemo, kako bo letos. Zato smo vsem obratovodjem proizvodnih obratov postavili vprašanje:

Kako gledate na postavljeni plan proizvodnje za leto 1974, pod kakšnimi pogoji boste planske naloge dosegali, kaj boste sami v okviru svojega obrata in sredstev, ki jih imate na razpolago, ukrepali, da boste planske naloge redno in v celoti izpolnjevali in morda tudi presejali (mišljena je organizacija dela, vzdrževanje strojev in naprav, disciplina in boljše izkoriščanje delovnega časa, poškodbe pri delu, bolovanja in slično)?

Pa pogledjmo, kaj so nam posamezni obratovodje odgovorili:

Dipl. ing. GVIDO MELINK
— obratovodja OTV

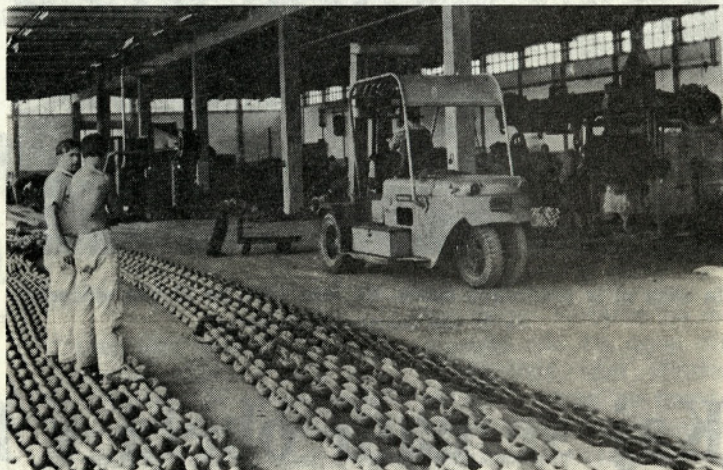
Stopamo v novo plansko obdobje, v leto 1974. Ko sprejemamo nove načrte, se redno odločamo na osnovi preteklih dogajanj in zgle-
dov, ki jih prenesemo za prihodnost. Primerjava planskih obveznosti našega obrata za leto 1974 z lanskimi, kakor tudi z dejansko doseženim rezultatom v preteklem letu, vzbujajo večji optimizem. Plan 1974 stoji na realnih osnovah, zato stopamo v novo leto z večjo mero gotovosti. Realna pričakovanja, da bomo plan lahko dosegli, pa nam vlivajo večjo moč in delovno moralo.

Namenoma ne bom navajal števil. Le podatek, da se je ob vseh težavah, ki smo jih imeli v prvi polovici lanskega leta, proizvodnja gibala poprečno okoli 330 ton mesečno, in da smo v drugi polovici leta gospodarili zelo solidno, da je ob pogojih, na katere računamo v letošnjem letu in ki so skoro v celoti tudi zagotovljeni, dobršno garancijo za doseganje plana v letu 1974 — 350 ton mesečno. Ker bo naša proizvodnja kvalitativno in kvantitativno boljje oskrbovana z materialom kot pretekla leta, kar nam zagotavlja naš pristop k ZPSZ, si že samo od tega pogoja, ki je bil vsa leta doslej problem, veliko obetamo.

Nova investicija — izgradnja prizidka žarilnice z 10-tonskim tekalnim žerjavom, pečjo za popuščanje, odlagalno ploščadjo in vezal-
cem za sidrne verige, bo velik korak naprej. S tem objektom bo za vselej konec tudi stiski s prostorom v

starem delu zgradbe. Prišli bomo do skladišča polizdelkov, za popravilo, pripravo in finalizacijo verig do 26 mm, pa bomo na sedanjem mestu pridobili nekaj prostora, da bomo to delo dokončno organizirali sodobneje, na industrijski način, pri čemer bo v največji meri upoštevan princip sodobne tehnologije.

Letos bomo rešili tudi problem skladišča orodja, kar bo nedvomno velik prispevek k urejenemu izgledu obrata.

Čim večje olajšanje fizičnega dela, izključitev manualnih operacij, maksimalna izkoriščenost strojev ter čim nižji stroški proizvodnje, to je moto in gonilna sila našega vsakodnevnega dela in naporov. V utečenem ciklu je težko v kratkem času narediti velik korak naprej ali bistveno preobrazbo in prav majhne stopinje nas pripeljejo k istemu rezultatu.

Ker se uspehi pri delu pokažejo lahko le v delovni sredini, koder vlada tovariško vzdušje, disciplina in red, si bomo tudi v bodoče prizadevali, da bodo naši odnosi ob prebujeni delovni zavesti vodili k temu, da bo vsak posameznik zavedajoč se pomembne vloge v delovnem procesu, prispeval in dajal od sebe največji delež, ki se bo še kako odražal v končnem rezultatu.

CIRIL AŽMAN — obratovodja vijakarne

Sprejeti program proizvodnje za tekoče leto je možno doseči le z razpoložljivimi strojnimi kapacitetami. Pri tem pa moram poudariti, da se izvrševanje planskih nalog ne začne v obratu, ampak že dosti

prej. Za izvrševanje plana je treba najprej zagotoviti osnovne pogoje proizvodnje. Te pogoje bi opredelil takole:

1. Preskrbeti ustrezna naročila razpoložljivemu strojnemu parku in planiranim količinam v osnovnem planu po posameznih grupah izdelkov.

2. Zagotoviti zadostne količine vlečene žice v ustreznem asortimanu in kvaliteti, ki mora biti stalno na zalogi.

3. V okviru postavljenih

nalog zagotoviti pravočasno dobavo orodja iz uvoza in domače orodjarne.

4. Zagotoviti tekoče in kvalitetno vzdrževanje strojev.

5. Za postavljene naloge mora biti na razpolago tudi ustrezna delovna sila.

Poleg naštetih pogojev pa na izvrševanje nalog prav gotovo v precejšnji meri vpliva tudi notranja orga-

nizacija dela v obratu.

Ob zagotovitvi, da bomo odgovorne strokovne službe in posamezniki v njih izpolnili svoje naloge, moramo v obratu urediti in izboljšati predvsem naslednje:

— povečati izkoristek vsega postrojenja,
— izboljšati delovno in teh-

- nološko disciplino,
- urediti čiščenje izdelkov, predvsem izboljšati tehnologijo drganja in mehanizirati delo v drgalnici,
- urediti skladišče polizdelkov,
- izboljšati mikro planiranje po proizvodnih skupinah,
- urediti notranji transport izdelkov,
- povečati vzdržljivost orodja.

Da bomo vse zastavljene naloge lahko izpolnili, ni odvisno samo od vodstva obrata, ampak tudi od slehernega posameznika na delovnem mestu. Vse naloge niso previsoke in so ob polnem trudu ter izvrševanju vseh danih navodil tudi dosegljive.

Predvsem pa bi priporočal vsem zaposlenim, da naloge izvršujejo disciplinirano, gojijo tovarniške odnose med seboj, upoštevajo varnostna navodila, skrbijo za red in čistočo na delovnem mestu, izvršujejo naloge nadrejenih. Le tako bomo postali velika družina, ki ima pred seboj jasen in dosegljiv cilj. To je, da izpolnimo postavljene naloge, ustvarimo čim večji dohodek in tudi primerne osebne dohodke.

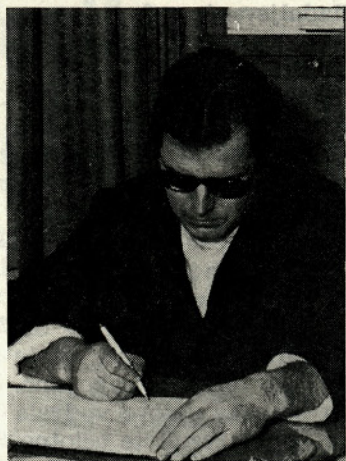
Za uresničitev navedenih nalog, pa je potrebno v investicijskem programu rezervirati potrebna finančna sredstva, za katera menim, da bodo koristno uporabljena. S tem bomo ustvarili boljše delovne pogoje, preprečili marsikatero nesrečo in dosegli večji efekt dela. V urejenem okolju je tudi delo prijetnejše in plodno.

Glede na zagotovljene pogoje proizvodnje v januarju in bližnja predvidevanja pa to pot do tega cilja ne bo lahka.

Samoupravni organi in politične organizacije bodo morale res vestno izpolnjevati svoje naloge. Za dosego postavljenih ciljev bomo morali postaviti na prvo mesto osebno odgovornost in pravega človeka na pravo mesto.

BOGO KOŠNIK — obratovodja verigarne

Gospodarska gibanja v svetu, energetske krize, manjša rast proizvodnje v določenih panogah, višanje cen osnovnih surovin bodo prav gotovo vplivale tudi na proizvodnjo v našem podjetju, posebno pa še na verigarno, ki večji del proizvodnje izvažajo. Zato je postavljeni osnovni plan le neka globalna informacija, ki kaže, v kakšnih mejah se mora gibati proizvodnja. Za natančnejše določanje nalog bi morali sprejeti sistem operativnih planov, od katerih je možnost odstopanja manjša, ker pač upoštevajo dejansko stanje in dejanske proizvodne možnosti za tisti mesec. S tem je tudi olajšan nadzor nad opravljenim delom, napake so jasnejše in jih je

tudi lažje odstranjevati. Skratka operativni plan je poslovni projekt, ki se izpolnjuje brez kakršnih koli sprememb.

Na podlagi tako postavljenega plana in njegovega doslednega izvajanja pa se lahko ocenjuje uspeh ali neuspeh cele enote ali posameznika. Dosedanji rezultati v minulih letih bi nas morali opozoriti na to, da so na področju planiranja oz. celotnega proizvodnega ciklusa nujne organizacijske spremembe. Novi način boljše priprave proizvodnje se ne začne s proizvodnim nalogom v delavnici, pač pa že pri sprejetju ustreznega naročila. Na vsak način se moramo znebiti tako imenovane mojstrske proizvodnje, kjer je praktično vse dogajanje prepuščeno naključju in s tem vestnosti oz. sposobnosti določenih posameznikov. Posebno pomembno bo to v nadaljnjem razvijanju našega samoupravnega sistema, kjer postopek sprejemanja in urejanja poslovnih planov doživlja največje spremembe. Tu namreč organizacija TOZD kot zaokrožena tehnično-ekonomska enota v celoti nosi riziko svojega poslovanja, toda tudi v celoti pobira plodove uspešnega dela.

Verigarna potrebuje za izpolnjevanje planskih obveznosti za letošnje leto ob izpolnitvi vseh osnovnih pogojev ustrezna naročila, ustrezno in količinsko zadostne kadrovske zasedbe, tehnično urejene proizvodne kapacitete, pravočasno nabavljen in kvaliteten ustrezen material. Prav gotovo je tudi kolektiv sposoben doseči zaželjen rezultat, to je ob danih pogojih z najmanjšimi stroški v predvidenih rokih, doseči količinsko in kvaliteten plansko obveznost.

Res pa je, da bodo v samem obratu tudi potrebne določene spremembe, predvsem v boljšem izkoristku delovnega časa in strojnih kapacitet — povečati je treba izplen. Doseči je treba enakomernjšo kvaliteto izdelkov, predvsem pa spre-

Nadaljevanje na 4. str.

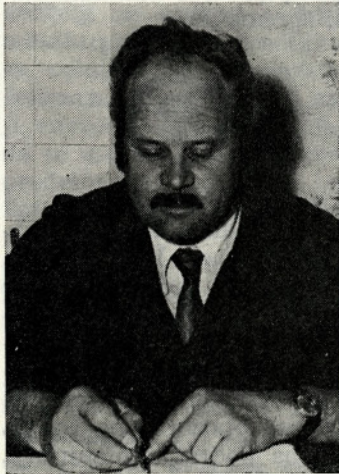

Nadaljevanje s 3. str.

meniti odnos v doseganju predvidenih rokov. K vsemu temu še lahko prištem ureditev notranjega transporta, določene spremembe v operativnem vodenju obrata in podobno.

Poleg tega bo v letošnjem letu v obratu izvedena tudi celotna rekonstrukcija dela opremljenih verig, ki je že tako težko pričakovana. Ta bo prav gotovo vplivala na boljše rezultate celotnega obrata.

FRANC HANŽIČ — obratovodja kovačnice

V današnjih pogojih gospodarjenja je priprava za izdelavo gospodarskega načrta pomemben činitelj za uspešno izpolnjevanje planskih nalog. Ni dovolj, da se administrativno ureja poslovni plan, ki je v bistvu projekt, po katerem bodo usmerjene akcije vseh udeležencev pri uresničevanju planske naloge.

Kvalitetno urejen letni načrt naj vsebuje:

- cilje, ki jih je treba uresničiti,
- podatke o sredstvih, ki bodo angažirani pri uresničevanju ciljev,
- podatke o silah, ki bodo delale pri uresničevanju postavljenih ciljev,
- podatke o načinu, času in mestu zasnovanega izpolnjevanja nalog vseh udeležencev pri uresničevanju ciljev pod racionalnimi pogoji.

Kot poslovni projekt izhaja letni gospodarski načrt:

- od sredstev in razpoložljivih sil ter njihovih kvalitativnih in kvantitativnih karakteristik,
- od ocene stanja in gibanja potreb ter pogojev tržišča (učinkovanje zunanjih činiteljev poslovanja v najširšem smislu),
- od ocene pogojev za povečanje ali izboljšanje razpoložljivih sredstev.

Gospodarski načrt bo enostavnejši, kolikor so razpoložljiva sredstva in sile bolj organizirane za uresničevanje ciljev, ki jih določa načrt.

Kolikor natančneje so izdelani in izvajani organizacijsko pravni akti (Statut, Pravilnik, pravila, poslovnik, navodila za delo ipd.), toliko bolj temeljijo na pravilnem izkoriščanju pridobitev sodobne tehnike, toliko preprostejša in zanesljivejša bo izdelava načrta.

Nekatere akcije poslovanja načrta temeljijo na predvidevanjih, torej na predpostavkah, da se bodo bodoči dogodki res zgodili in obnašali tako, kot ocenjuje tisti, ki je plan sprejel. Ocenjevanje temelji na verjet-

nosti, da bodo dogodki potekali po prej spoznanih, definiranih in izmenjanih zakonitostih in ne po ugibanjih. Kljub razvitim matematičnim metodam, ki jih danes imamo na razpolago, je ocenjevanje toliko manj zanesljivo, kolikor bolj so prihodnji dogodki časovno odmaknjeni. Vendar še vedno velja pravilo: čim daljše plansko obdobje, toliko manj natančne in glede na to manj obvezen plan.

V našem podjetju že vrsto let ugotavljamo, da bi

se na tako važno nalogo, kot je zasnovanje letnega gospodarskega načrta, morali posluževati še temeljitejše vse potrebnih zakonitosti:

- analiza trga,
- razpoložljive kapacitete,
- usposobljen kader,
- preskrba osnovnega in pomožnega materiala, itd.

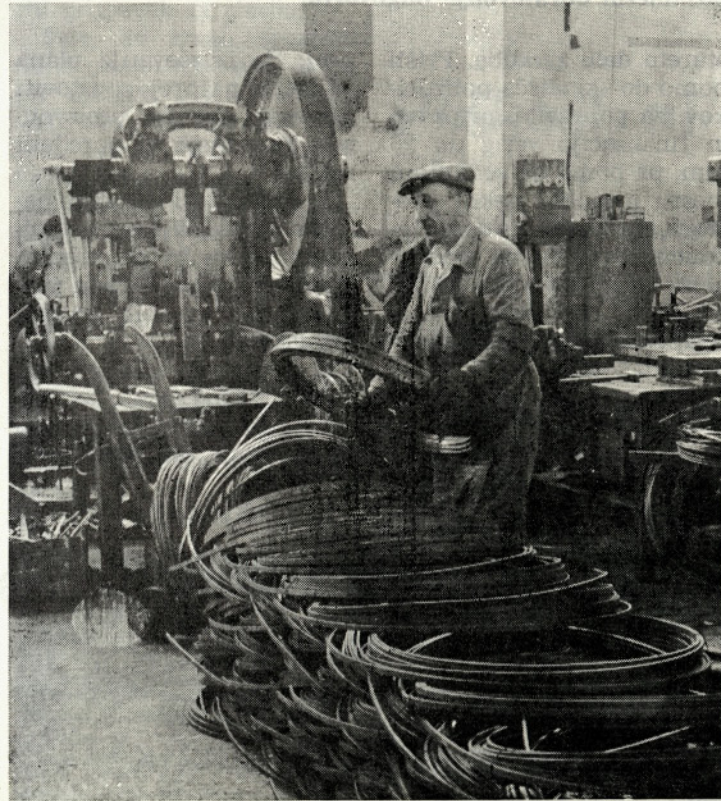
V pomankljivo zasnovanem gospodarskem načrtu nastane vrzel, ki ima negativne posledice za racional-

no izkoriščanje osnovnih sredstev za delo.

S pridobitvijo gospodarskega načrta za poslovno leto 1974 smo se v obratu zavedali, da smo odgovorni planske naloge v celoti izvrševati. V ta namen smo že pred časom ugotovili, da je za trenutne tržne potrebe nujno temeljiteje izkoriščati strojne kapacitete. Ponovno se je organiziralo delo v tri izmene v topli preoblikovalnici. S tem smo pridobili za tretjino večjo proizvodnjo. Nastopile pa so kadrovske težave, ker ni dovolj usposobljenih delavcev za delo na strojih. Zavedamo se, da moramo izkoristiti tržno situacijo in s tem tudi uveljavitev pri poslovnih partnerjih. Poskušali bomo hitreje zasledovati proizvodne in ostale stroške, na osnovi česar bo moč hitreje ukrepati. Naš cilj je osvojitvev in pridobitev tržišča dolgoročnega značaja.

Za uresničitev tega cilja so že v tem letu predvidena pomembna investicijska sredstva za kvalitetnejšo opremo obrata.

Z izboljšanimi pogoji dela bo moč neposredne proizvajalce usmerjati v kvantitativno in kvalitativno proizvodnjo. Vendar moramo že sedaj pričeti s smotno analizo organizacije dela in na osnovi proučenih pokazateljev napraviti kvalitetnejši premik. Le z vsestransko prizadevnostjo celotnega kolektiva bomo kos vsem problemom današnjega gospodarjenja.

Ta slika ni iz predvojnih časov. Še leta 1961, ko ni bilo viličarjev, se je vse transportiralo ročno

Kaj se nam obeta v letu 1974

Franc Nemec

Po vsestranski obravnavi so samoupravni organi sprejeli in potrdili plan proizvodnje in plan prodaje. Njegova vrednost znaša skoraj 180 milijonov dinarjev oz. 15 milijonov mesečno. Vse to je možno uresničiti ob normalnih tržnih pogojih.

Vendar se že v začetku leta srečujemo s povsem novo situacijo, naftno krizo. Podražitve bodo večje, kot smo pričakovali. V preteklem letu se nam je obetalo povišanje cen jekla, letos se bo to uresničilo. Odstotek povišanja, ki so ga zahtevale železarne, pa ne zadošča več, zato bodo zahtevale popravke. Vsa ta gibanja nas ne bi tako prizadela, če bi sočasno lahko povečali tudi cene našim izdelkom. Cene so zamrznjene že od leta 1965. Nekoliko so se sicer v tem obdobju popravile, vendar ne toliko, da bi krile rastoče stroške. Tudi rastoča produktivnost ne more nadoknaditi razlike. Od tod tudi izgube v preteklem letu. 1. 6. 1973 so se cene osnovnega materiala povišale za 15,22 % (v absolutnem znesku okoli 1 milijarde starih dinarjev za eno leto), še do danes pa nismo dobili odobrenih večjih cen za naše proizvode. To je največji

problem letošnjega leta, katerega rešitev pa ni v naših rokah.

Glede naročil smo lahko zelo zadovoljni. Pomanjkanja dela se ni bati, razen če bo prišlo kaj izrednega.

S stabilizacijo dolarja se je v Sloveniji zopet utekel izvoz pohištva. Tako so se tudi naročila v vijakarni povečala. Naročil za lesne vijake je za prvo polletje celo toliko, da bomo imeli probleme z izpolnitvijo obvez. Tudi za ostale proizvode je dovolj naročil, manj jih je samo pri zakovnicah in razcepkah.

Tudi verigarni dobro kaže. Zaradi izredno slabe zime nam bo ostalo na zalogi precej snežnih verig. Plana prodaje ne bomo znižali, pač pa bomo proizvodnjo nadomestili z živinskimi verigami. Poseben poudarek bomo morali dati proizvodnji kvalitetnih verig.

Obrat težkih verig, razen Esab (18—46), ima dovolj naročil. Maksimalni napor, posebno zaradi energetske krize, pa bodo potrebni pri proizvodnji rudarskih verig.

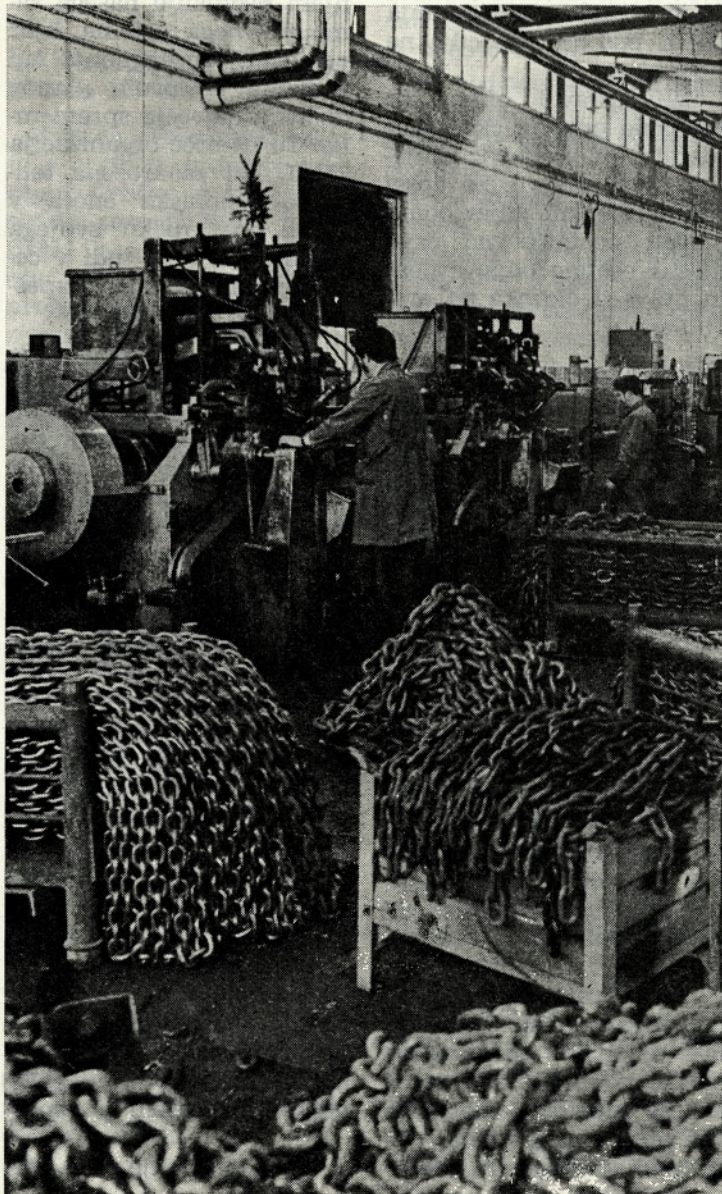
Veržni kovačnici manjka le nekaj naročil za bremenske verige. Vendar upamo, da se bo po predavanjih o njih po vsej državi stanje popravilo.

Iz strojne kovačnice dobimo premalo locnje, tako da ne moremo kompletirati dobave z verižnimi konci. Pri dvoverižnih transporterjih je naročil dovolj, vendar moramo še uskladiti dobavo verig iz OTV. Z odkovki smo zaenkrat dobro zasedeni, vendar imamo zaostanke še iz preteklega leta, kar se nam ob iskanju novih naročil lahko maščuje. Situacija z opremo se glede na doseženi sporazum z Radežem znatno izboljšuje.

Obenem pa se pojavljajo problemi pri oskrbi s surovinami in pomožnim materialom (žica, palično jeklo, embalaža, kisline, orodja, jekla itd.), vse to poskušamo čim bolj rešiti, a nam ne uspe vedno. Verjetno nam bo v okviru Slovenskih železarn sedaj ta problem lažje reševati.

ZAMENJAVA STANOVANJA

Zamenjam dvosobno stanovanje — centralno ogrevano, za enako dvosobno brez centralne kurjave. Informacije na kadr. oddelku.

Priprave na volitve

Janez Smole

Aktivnost vse družbe v oblikovanju novih družbenih in družbeno-ekonomskih odnosov (beri: uresničevanje ustavnih dopolnil) je prav zdaj na višku. Večina gospodarskih delovnih organizacij je svojo notranjo organiziranost in pravni red že prilagodila zahtevam ustavnih sprememb. Zvezna in republiška ustava sta po obsežni javni razpravi tik pred dokončnim sprejemom. Tudi osnutek statuta občine je že izdelan.

V ta proces uresničevanja ustavnih sprememb sodijo tudi volitve. V podjetju smo delegate v samoupravne organe OZD že izvolili. Zdaj so pred nami še pomembnejše volitve, to so volitve delegatov v samoupravne organe družbeno političnih skupnosti (občine, republike, zveze).

Z izvolitvijo delegacij v samoupravne organe družbeno-političnih skupnosti se bo naša samoupravna družba drugače organizirala, konstituirali se bodo novi odnosi, v katerih bo delavec mnogo bolj neposredno odločal o rezul-

tatih svojega dela.

To je bistvena značilnost bližnjih volitev. To niso klasične volitve v predstavniške organe, kot so bile v preteklosti. Te volitve predstavljajo nujen finale v drugačni zgrajenosti naše družbe, finale v borbi za novo še bolj humano, bolj organizirano in bolj učinkovito samoupravno socialistično družbo (kar je smisel in bistvo nove ustave).

Zato so te volitve za kolektiv, še posebej pa za Organizacijo Zveze komunistov in Osnovno sindikalno organizacijo odgovorna naloga. Na to nalogo se torej moramo dobro pripraviti. V pripravah na bližnje volitve ni več pomembno kakšna bo udeležba na volitvah, niti ne koliko bo volišč in kandidacijskih zborov. Pomembna je vsebina.

Gre za to, koga bomo volili. Ker so volitve bitka za novo ustavo, je zelo važno, da bodo v delegacijah poštene ljudje, pripravljeni graditi višjo raven socialistične družbe in učinkovito razreševati

družbene probleme in protislovja. V delegacijah ne sme biti prostora za ljudi, ki ne delajo v duhu pisma tov. Tita in IB, za pristaše menažerske in tehnokratske logike, za zagovornike liberalizma v našem gospodarstvu itd.

Z uveljavitvijo delegatskega sistema in z ustrezno sestavo delegacij moramo spodrezati čim več korenin tehnokratizmu in birokratizmu.

S temi volitvami moramo uresničiti sklepe, stališča in dogovore o kadrovski politiki od 14. seje CK ZKJ naprej.

Prav tako moramo ob volitvah poskrbeti, da bomo delovni ljudje še bolje dojeli vsebino ustavnih sprememb, da bomo bolj začutili, kakšne nove dolžnosti in pravice nam prinaša nova ustava. Kajti gre za proces, ki v zgodovini človeštva nima primera.

Pripravam na volitve bo namenjena tudi bližnja seja CK Zveze komunistov Slovenije. Namen seje je pomagati komunistom in vsem ostalim političnim delavcem, ki bodo sodelovali v volilnih pripravah. Zato pričakujemo, da bo CK ZKJ dal akcijske napotke za delo v pripravah na volitve.

Stroški glasila

Niko Bulut

Vas zanimajo stroški glasila in informatorja v letu 1973? Preberite ta sestavek in premislite!

V letu 1973 smo izdali 12 števil glasila v poprečni nakladi 1.100 izvodov. Vsak izvod je imel poprečno 24 strani napisanega gradiva. Informator smo izdali 42-krat, v poprečni nakladi 800 izvodov, vsak izvod pa je imel poprečno 5 napisanih strani.

Poleg glasila in informatorja smo izdali še 2 posebna informatorja mladinske organizacije.

Tako smo v letu 1973 natisnili in vam posredovali okoli 553.000 strani pisane gradiva, kar je nekaj več kot 500 strani na vsakega posameznega člana delovne skupnosti.

Stroški za glasilo in informator.

Pri obračunu stroškov niso upoštevani stroški pisanja, razmnoževanja in kompletiranja glasila in informatorja ter stroški obrabe strojev (pisalni in tiskarski).

Od skupnih izdatkov odpade na glasilo približno 36.434,00 din, na informator pa 7.653,86 din.

Posamezni izvod glasila nas torej stane 2,90 din, informatorja pa 0,26 din.

Glasilo so dobivali vsi člani delovne skupnosti, upokojeanci, člani na odsluženju vojaškega roka, če so to želeli, brezplačno. Glasilo smo pošiljali nekaterim delovnim organizacijam, zavodom in ustanovam izven podjetja ravno tako brezplačno, oziroma v zameno za njihova glasila.

Sodelavci, ki so prispevali članke in drugo gradivo za glasilo, so dobili honorarje razen za članke, ki so se objavljali v glasilu ali informatorju po službeni dolžnosti. Honorarji so se obračunavali po ceniku, ki ga je predpisal odbor za informacije.

Vsi stroški za glasilo in informator so knjiženi v breme materialnih stroškov naših izdelkov skladno z veljavnimi predpisi.

a) Materialni stroški

14.050 kom. ovitkov (0,55 din)	7.727,50 dni
35.000 nasl. strani za informator (0,07 din)	2.450,00 din
508 zavitkov papirja (17,20 din)	8.737,60 din
78 tub tiskarske barve (31,50 din)	2.457,00 din
648 kom. matric (1,62 din)	1.049,76 din
50 škatlic sponk (0,68 din)	34,00 din
Materialni stroški skupaj:	22.455,86 din

b) Honorarji in nagrade

Stalni honorarji	8.705,00 din
Honorarji za članke in druge prispevke	12.297,00 din
Nagrade reševalcem križank	630,00 din
Honorarji in nagrade skupaj:	21.632,00 din
Skupni izdatki za glasilo in informator	44.087,86 din

Mi in mednarodna trgovina

Dipl. oec. Vinko Marzidovšek

Leto 1973 je bilo v zunanjetrgovinski menjavi zelo burno. Pretresi, ki so jih doživljala posamezna tržišča, so se močno odražali tudi v našem podjetju. Najhujši udarec je bil padec dolarja, ki je imel za nas hude posledice, saj so bile izvozne pogodbe zaključene predvsem na dolarskih področjih. Po drugi strani pa je vseskozi rasla vrednost marke, dražili so se materiali tam, kjer smo največ kupovali.

Ta situacija se je močno odrazila na področju rentabilnosti izvoza. S tem pa neugodne posledice še niso končane. Visok porast cen materialov, storitev, prevozov je tudi nam močno podražil proizvodnjo. Proces podražitev je bil tako hiter, da mu je bilo nemogoče slediti s poviševanjem prodajnih cen, saj nismo mogli za 2—3 mesece vnaprej predvideti takega porasta cen, kot bi ga potrebovali za kompletiranje naročil. Vedno pa so se našli tudi proizvajalci verig, ki so lahko konkurirali z nižjimi cenami. Vse to je napravilo na svetovnem trgu precejšnjo zmedo. Sicer pa se v takšni situaciji vedno najdejo špekulanti, ki kupujejo proizvode termínsko t. j. za prodajo kasneje po višjih cenah. Vedno pa je konkurenčen tisti, ki zaključuje po fiksnih cenah. Val podražitev pa še ni končan. Naftna kriza in cene materialov bodo odločilno vplivale na naš izvoz v letu 1974. Trenutno bi bilo zaključeva-

nje veliko tveganje na daljši dobavni rok. Po drugi strani pa nastopa spet vprašanje, ali bodo takrat, ko bomo naročila potrebovali, potrebni tudi naši proizvodi. Vse skupaj je zavito v negotovost.

Tudi regionalno se nam je izvoz v letu 1973 precej spremenil. Vzhodnoevropske države, ki so prejšnja leta precej kupovale predvsem izdelke verigarne, se lani s takšnimi povpraševanji niso oglašale. Tako smo morali ta izvoz preusmeriti v večini na prekomorske dežele. Po nekajletnem premoru smo tako tudi v ZDA prodali večje količine verig. Z velikimi potrebami so se obračale na nas nerazvite dežele Azije in Afrike, prodali bi lahko vsaj še enkrat tolikšno količino, če bi razpolagali s kapacitetami. Žal nastopa takšna konjunktura le občasno in ni tako trdna, da bi po njej usmerjali kapacitete. Za izdelke OTV so kupci že nekaj let standardni in se izvoz regionalno le malo spreminja.

Plan za leto 1974, ki je postavljen nekoliko nad planom 1973 tako po količini kot tudi po strukturi, bomo lahko dosegli, če bodo tržni pogoji vsaj približno takšni kot v tem trenutku. Sicer pa menimo, da je vsaka natančnejša prognoza še preuranjena in da bomo tekom leta doživeli precej sprememb.

Kadrovske vesti (dec. 1973)

SPREJETI NOVI DELAVCI:

Vzdrževanje:	Petojevič Sava
Vijakarna:	Kunstelj Mihael
Verigarna:	Ljevar Srečo
Kovačnica:	Rojko Jožefa, Rozman Mihael, Marčič Štefan, Legat Franc

ODŠLI IZ PODJETJA:

Tehnični sektor:	Rozman Dragomil, Jasnič Majda
Splošni sektor:	Hrovat Rudi
Komercialni sektor:	Brejc Anton, Knežević Mile
Orodjarna:	Eržen Anton
Vijakarna:	Poštrak Marjan, Toman Pavla, Rudolf Dušanka, Petrač Stjepan, Dorđević Dragan
Kovačnica:	Maček Andrej
OTV:	Mutavčič Vojo

RODILI SO SE:

Pogorevc Hubertu iz kovačnice se je rodil sin Marko.

POROČILI SO SE:

Pogačar Mira iz splošnega sektorja.

ZAMUDNIKI V DECEMBRU 1973

1. Beravs Niko	Vzdrževanje	30 min.
2. Beravs Rado	Vzdrževanje	1 ura
3. Humerca Andrej	Tehnični sektor	10 min.
4. Iskra Anton	Vijakarna	15 min.
5. Jelenc Dušan	Vzdrževanje	30 min.
6. Kavčič Vida	Komercialni sektor	25 min.
7. Legat Urban	Vzdrževanje	25 min.
8. Novak Jože	Vzdrževanje	1 ura 25 min.
9. Rajgelj Mihael	Kovačnica	1 ura 29 min.
10. Repe Zdravko	Verigarna	1 ura
11. Ribič Janez	Verigarna	1 ura
12. Vovčak Franc	OTV	35 min.
13. Žagar Lovro	Tehnični sektor	21 min.

Zimska vožnja

Varn. ing. Vitomir Rems

VEČJA VARNOST PRI UPORABI SNEŽNIH VERIG IN POGOJI ZA NJIHOVO PRAVILNO UPORABO

Statistično je ugotovljeno, da se dogodijo mnoge nesreče pri zimski vožnji zaradi tega, ker vozniki motornih vozil ne morejo pravočasno zavreti. V 90% vseh takih nesreč je bilo ugotovljeno, da kolesa avtomobilov niso bila opremljena z zimsko opremo, kamor spadajo tudi snežne verige. Namestitev snežnih verig na pogonska kolesa je obvezna v najbolj neugodnih zimskih pogojih in na cestnih odsekih, kjer nas na to opozori prometni

znak za obvezno uporabo. Na te prometne znake pa bodite predvsem pozorni v zimskem času, saj je tako urejen promet na cestnih odsekih, predvsem na pomembnih gorskih prelazih kot so to: Ljubelj, Jezersko, Podkoren, Pokljuka, Vršič itd. Kdor pač v določenih pogojih ne bo izpolnjeval zahteve po obvezni zimski opremi, se mu lahko zgodi, da bo na lepše vreme počakal za cesto.

Splošna varnostna pravila

— Čim višja je temperatura zraka, tem slabše se prijema plašč snega ali ledu!

— Če se kolesa slabo oprijemajo tal, ne smemo naravnati in obračati krmi-

la, na ovinkih pa ne zavirati!

— Če se pogonska kolesa zavrtje, ni več potrebno pritisniti na plin. Z mesta bo avto speljal le, če bo vozil z malo plina!

— Če sprednja kolesa pri upravljanju ne delajo, ni nobenega smisla še nadalje upravljati vozila!

— Če se kolesa pri zaviranju blokirajo, jih ne bomo še močneje zavrti. Pravilno je, da v takem primeru zavorno pedalo večkrat zaporedoma na kratko pritisnemo.

— V prid trpežnosti snežnih verig ne smemo preokrajšati hitrosti 60 km/h. S snežnimi verigami, ki so drobno členaste, moremo nekoliko hitreje voziti kot z debelo členskimi.

— Vozilo, opremljeno s snežnimi verigami, ne zapeljimo pretesno na robnike, da preprečimo okvare!

— Zelo ostru vožnja preko cest ali železniških tirov lahko povzroči preveliko obremenitev členov snežnih verig!

Katera kolesa opremimo z verigami?

Najboljšo oceno za vožnjo na snegu ali ledu so dobila vozila, ki so imela overižena vsa štiri kolesa.

Če overižimo le kolesi, ki sta na eni osi, bodo neoverižena kolesa pri zaviranju na spolzki cesti drsela, nasprotno pa bodo na kopnem pri zaviranju ali pri izpeljevanju ovinkov drsela overižena kolesa.

To pomeni, da ta pojav omejuje možnost naglega kratkega zaviranja kakor tudi največjo hitrost.

Največjo prednost prinaša overiženje vseh koles. Le tako vozijo vsa kolesa enako. Ker pa nameščanje in snemanje verig terja mnogo časa, se zadovoljimo, da na vozilih s prikolicami overižimo le pogonski kolesi, na prikolici pa kolesi na zadnji zaviralni osi.

Pri dvojnih plaščih je v splošnem dovolj, da overižimo le po en plašč na vsaki strani in to zunanji. Samo enostransko overiženje enega kolesa na eni osi je nevarno in v snegu in ledu ne bo uspešno. Na pogonski osi deluje izravnalno gonilo, da drseče kolo odvzame pogon tudi drugemu.

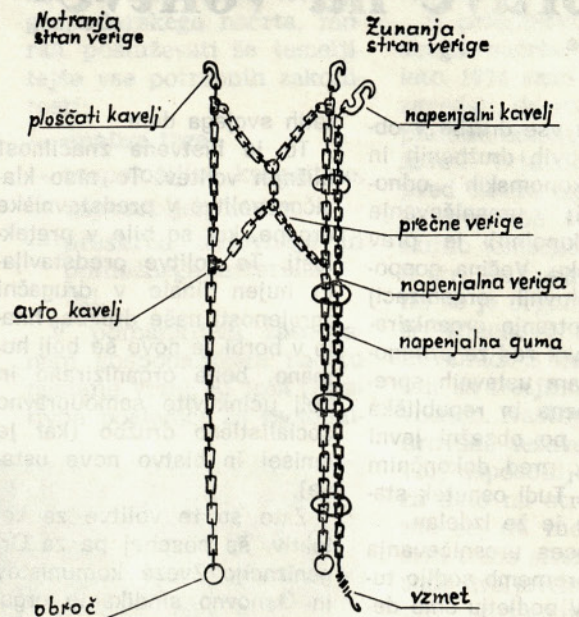
Na snegu in ledu

Za vožnjo v snegu in ledu veljajo za vozila s snežnimi verigami prav ista pravila kot za vozila brez njih. Z verigami pa moremo voziti varneje in hitreje.

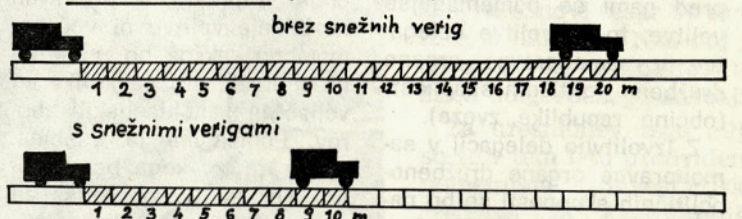
Vedno moramo biti pripravljeni, da nam pogonska kolesa zdrsnejo vstran, sprednja pa rinejo naravnost.

Da preprečimo drsenje vstran, si velja zapomniti tale vrstni red nevarnosti: dež na poledici, poledica,

KONSTRUKCIJA snežne verige za osebna vozila

ZAVORNA POT pri 30 km/h na trdem ledu

Bolniški izostanki 1973

Dipl. psih. Franc Čop

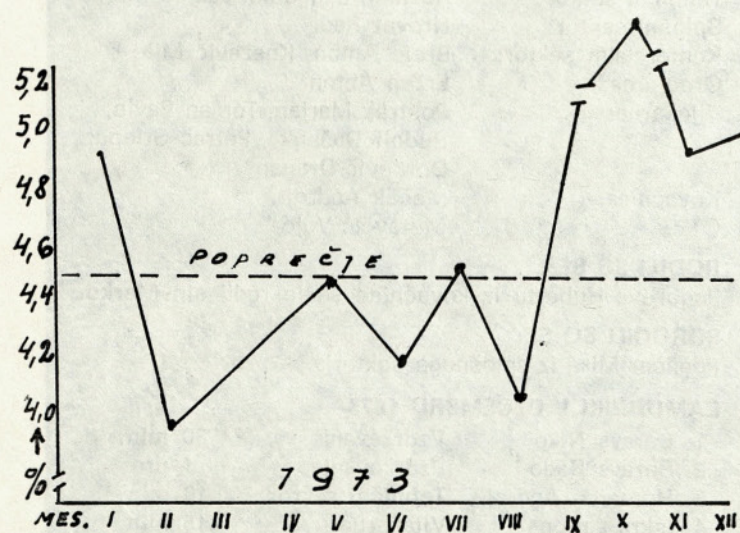
V lanskem letu je bilo 13.561 dni izostankov zaradi bolezni, kar znaša 12,3 dneva na vsakega zaposlenega. V odnosu na vse delovne dni, ki jih je bilo 269, to znaša 4,5% vseh delovnih dni. V

vsem letu beležimo 1.382 obolenj. To pomeni, da je vsako obolenje zahtevalo v povprečju skoraj 10 dni odsotnosti. Po posameznih obratih, sektorjih, oziroma službah je stanje naslednje:

Sektor — obrat	Izostanki dni	Poprečje na zaposl.
Ekonom. organ. služba	4	1
Odd. tehn. kontrole	154	8
Finančni sektor	455	11
Splošni sektor	219	5
Komercialni sektor	817	11
Tehnični sektor	333	8
Proizvodni sektor	156	4
Orodjarna	297	5
Vzdrževanje	1.751	15
Vijakarna	2.629	13
Verigarna	3.492	14
Kovačnica	1.880	17
OTV	1.374	13

(Pri tem pregledu niso všteti porodniški dopusti.)

Odsotnost zaradi bolezni po posameznih mesecih kaže spodnji diagram:

V primerjavi z letom 1972, smo v lanskem letu pri povprečno 30 manj zaposlenih imeli za 1.528 dni več izostankov zaradi bolezni, kar znaša v celoti 0,57%.

Če upoštevamo letni dopust, proste dneve, bolniške

in porodniške izostanke je v povprečju delal vsak delavec 233 dni ali 64% vseh dni v letu. Kljub temu, da sam odstotek izostankov zaradi bolezni ni pretirano visok, je vprašljivo, če lahko v 64% leta ustvarimo toliko, da zadostuje za vse leto.

rosno oskorjena snežna odeja, otrdela oskorjena snežna odeja, gladka izvožena snežna odeja, razrita snežna brozga, snežna brozga, sneg v debelih lepljivih kosih, suh mehak sneg (pršič), sveži novi sneg, ostanke snežne brozge in rahlo sneženje na suho cesto.

Previdnost na kopnih cestah

Posebno kritično je za voznika, če zavozji z avtom, opremljenim s snežnimi verigami, na kopno cesto. Res se ne izplača vedno snemati verig, toda prav gotovo je potrebno biti zelo previden. Vedeti moramo, da kar je na snegu in ledu dobro in pravilno, je na asfaltu lahko zelo nevarno, posebno še, če so členi ve-

rig opremljeni z obročki, ki naj bi preprečili prehitro obrabo. Ti obročki pa na kopnem tečejo po svoje, zato je avto le težko obvladati, ker ga zanaša sem in tja.

Za vožnjo na kratkih kopnih cestah, kjer se ne izplača snemati snežnih verig, je potrebna prav posebna pozornost. Majhna hitrost je potrebna zaradi varnosti, pa tudi zaradi trpežnosti snežnih verig. Na snegu in ledu so zelo vzdržljive, kopno vozišče pa jih hitro uniči. Le snežne verige iz posebnega jekla z žilavim jedrom in cementirano zunanjo površino členov verig zagotavljajo večjo trpežnost in varnost pri zimski vožnji.

Izobraževanje učencev

Stane Pelcar — učenec

Ko vsakdo izmed učencev konča letnik v poklicni šoli, se zanj začne zelo pomembno izobraževanje, to je praktično delo v eni izmed delavnic podjetja.

Učenci se usposabljaajo za različne poklice kot so: orodjarji, strugarji, rezkalci, ključavničarji ter elektricarji. Delovni čas za vajence je normalen kot potekajo izmene, razen nočne, ker je nočno delo za vajence in mladoletnike prepovedano. Učencev delovni teden traja 40 ur. Če pa je med tednom kak praznik ali prosti dan, se potem dela tudi v soboto. Preteklo jesen so bile izjeme, ker smo delali tudi ob sobotah za stabilizacijo, za kar smo bili lepo nagrajeni in smo zelo hvaležni.

Za nas učence so zelo važni tudi dobri odnosi s pomočniki in vsemi nadreje-

nimi. Do sedaj ni bilo kakšnih večjih nesporazumov, če pa se tu in tam kaj zgodi, se stvari takoj uredijo.

Lani smo dobili učenci v podjetju tudi inštruktorja praktičnega pouka, ki nas stalno uči in nam prenaša svoje praktične izkušnje. Njemu nosimo tedensko tudi dnevnik, ki jih pregleda in ocenjuje. V dnevnik prenesemo vse praktične naloge tedna. Na ta način zelo dobro povežemo teorijo in prakso.

Zelo koristna pa bi bila v podjetju delavnica za učence, v kateri bi samostojno delali. Pri tem bi namreč dobili večji čut odgovornosti in postali bi bolj samostojni.

Učenci smo mnenja, da bi moralo podjetje dati vsem pridnim in marljivim učencem priznanja.

Novi organi upravljanja

Jože Ješe

Po zakonu o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register je prenehal mandat članom DS in drugih kolektivnih izvršilnih organov v delovni organizaciji. Zato so bile 21. 12. 1973 izvedene volitve delegatov za DS in članov drugih kolektivnih izvršilnih organov, ki se po statutu volijo neposredno. Prav tako pa je tudi DS na seji dne 26. 12. 1973 izvolil upravni odbor, odbor za informacije in komisijo za izume in tehnične izboljšave. Po izvršenih volitvah so se vsi samoupravni organi konstituirali, t. j. vsak organ je izvolil izmed sebe predsednika in njegovega namestnika ter se seznanil s pravicami in dolžnostmi v skladu z novim statutom podjetja.

Sestav novoizvoljenih organov upravljanja je naslednji:

A. Neposredno voljeni organi

I. Delavski svet: šteje 33 članov in 33 namestnikov.

Člani:

1. Dvoršak Karel — OTV
2. Vidic Janez — OTV
3. Koščak Marko — OTV
4. Vrečko Milan — OTV
5. Jutriša Štefan — kov.
6. Tramte Anton — kov.
7. Šmid Janez — kov.
8. Prezelj Zvone — vzdrž.
9. Poljak Janko — vzdrž.
10. Skumavec Frido — vzdrž.
11. Pogačnik Franc — vzdrž.
12. Jakič Milan — orod.
13. Janškovec Marjan — orod.
14. Pesjak Kati — ver.
15. Gatej Romana — ver.
16. Urh Marija — ver.
17. Mežek Miro — ver.
18. Špringer Ivan — ver.
19. Bele Jože — ver.
20. Hrast Albin — vij.
21. Crnkovič Angela — vij.
22. Kos Zdravko — vij.
23. Ptiček Drago — vij.
24. Ovsenik Franc — vij.
25. Vukovič Ivo, ing. — teh. sek.
26. Piber Leopold — teh. sek.
27. Razpet Jernej, ing. — proiz.

Predsednik DS je ŠEGULA ANTON — komercialni sektor, namestnik Dobar Vlado — OTK.

28. Dobar Vlado — OTK
29. Legat Pavla — fin. sek.
30. Prpič Tomo — spl. sek.
31. Medja Marjana — spl. sek.
32. Šegula Anton — kom. sek.
33. Vidic Miha — kom. sek.

Namestniki

1. Antolin Alojz — OTV
2. Resman Stanko — OTV
3. Smole Janez — OTV
4. Pungerčar Jože — OTV
5. Sovič Jože — kov.
6. Dečman Danijel — kov.
7. Serajnik Vlado — kov.
8. Cijan Vladimir — vzdrž.
9. Košelnik Ludvik — vzdrž.
10. Bertoncej Marjan — vzdrž.
11. Jelenc Stane — vzdrž.
12. Mohorč Franc — orod.
13. Adžič Branko — orod.
14. Smolej Jakob — ver.
15. Pogačar Ivica — ver.
16. Brus Cilka — ver.
17. Gumzelj Anton — ver.
18. Špindler Marija — ver.
19. Tomšič Milena — ver.
20. Resman Jože — vij.
21. Žižek Franc — vij.
22. Vester Zvonka — vij.
23. Arih Janez — vij.
24. Beznik Jožica — vij.
25. Nečimer Alojz, dipl. ing. — teh. sek.
26. Miklič Jože — teh. sek.
27. Repe Julka — proiz. sek.
28. Glušič Miha — OTK
29. Žigmund Darinka — fin. sek.
30. Celič Jožica — spl. sek.
31. Jerman Anica — spl. sek.
32. Ambrožič Jože — kom. sek.
33. Maltar Josip — kom. sek.

II. Odbor za delavsko kontrolo: šteje 5 članov in 5 namestnikov.

Člani:

1. Horvat Martin — kov.
2. Žemva Karel — kov.
3. Avsenik Jože — vij.
4. Dolinar Anton — vzdrž.
5. Smole Jože — orod.

Namestniki:

1. Crnkovič Josip — kov.
2. Košir Rudi — kov.
3. Pisek Silva — teh. sek.
4. Stiperski Štefan — vij.
5. Polajnar Miha — vzdrž.

Predsednik DK je HORVAT MARTIN — kovačnica, namestnik Avsenik Jože — vijakarna.

III. Odbor za delitev dohodka, OD ter norme: šteje 7 članov in 7 namestnikov.

Člani:

1. Repe Drago — teh. sek.
2. Pavlin Jože — kov.
3. Ušaj Franc — vij.
4. Avsenik Janez — OTV
5. Vogelnik Peter, dipl. ing. — vzdrž.
6. Markovič Milutin — ver.
7. Kecelj Anton — orod.

Namestniki:

1. Humerca Andrej — teh. sek.
2. Kozamernik Janez — kov.
3. Mohorič Mirko — vij.

4. Čemažar Marjan — ver.
5. Slakonja Franc — orod.
6. Lipuš Slavko — vzdrž.
7. Zornik Marija — fin. sek.

Predsednik odbora je KECELJ ANTON — orodjarna, namestnik Pavlin Jože — kovačnica.

IV. Odbor za kadrovska in socialna vprašanja: šteje 7 članov in 7 namestnikov.

Člani:

1. Pogorevc Hubert — kov.
2. Ptiček Ivan — vij.
3. Legat Janez — ver.
4. Podobnik Niko — OTV
5. Lilek Stanko — vzdrž.
6. Lotrič Franc — proiz. sek.
7. Vovk Janez — orod.

Namestniki:

1. Jutriša Štefan — kov.
2. Renko Milan — vij.
3. Železnjak Jože — OTK
4. Adžič Branko — orod.
5. Nežmah Anton — vzdrž.
6. Černe Lenko — fin. sek.
7. Resman Stanko — OTV

Predsednik odbora je LOTRIČ FRANC — proizvodni sektor, namestnik Ptiček Ivan — vijakarna.

V. Odbor za varstvo pri delu: šteje 7 članov in 7 namestnikov.

Člani:

1. Piškur Peter — kov.
2. Korošec Anton — OTV
3. Knaflič Franc — ver.
4. Frelj Franc — vij.
5. Vogelnik Aleš — vzdrž.
6. Podgornik Niko — vzdrž.
7. Žnidar Gregor — teh. sek.

Namestniki:

1. Globevnik Janez — vzdrž.
2. Tomažič Marjan — kov.
3. Zgonc Cveta — ver.
4. Hrast Albin — vij.
5. Dežman Ciril — OTV
6. Jelenc Dušan — vzdrž.
7. Novak Mira — orod.

Predsednik odbora je PIŠKUR PETER — kovačnica, namestnik Žnidar Gregor — teh. sek.

VI. Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti: šteje 3 člane in 3 namestnike.

Člani:

1. Zupan Ivo — teh. sek.
2. Bukovnik Štefka — fin. sek.
3. Lotrič Ivan — orod.

Namestniki:

1. Lavrič Niko — OTV
2. Jazbec Stane — kov.
3. Bešter Janez — vzdrž.

Predsednik komisije je ZUPAN IVO — teh. sektor, namestnik Lotrič Ivan — orodjarna.

B. Posredno voljeni organi

I. Upravni odbor šteje 9 članov.

1. Džimič Mithat — vij.
2. Kozamernik Marjan, dipl. ekon. — EOS
3. Košir Anton — orod.
4. Košnik Bogo — ver.
5. Lilek Stane — vzdrž.
3. Meze Franc — kom. sek.
7. Melink Gvido, dipl. ing. — OTV
8. Novak Anton — ver.
9. Šmid Janez — kov.

Predsednik upravnega odbora je MELINK GVIDO,

dipl. ing. — OTV, namestnik Košir Anton — orodjarna.

II. Komisija za izume in tehnične izboljšave šteje 7 članov.

1. Černe Lenko — fin. sek.
2. Kozamernik Janez — kov.
3. Legat Franc, dipl. ing. — proizvodni sektor
4. Razpet Jernej, ing. — proizvodni sektor
5. Rozman Vinko, dipl. ing. — tehnični sektor
6. Svetina Andrej, dipl. ing. — tehnični sektor
7. Žemva Lado, dipl. ing. — tehnični sektor

Predsednik komisije je ŽEMVA LADO, dipl. ing. — tehnični sektor, namestnik Rozman Vinko, dipl. ing. — tehnični sektor.

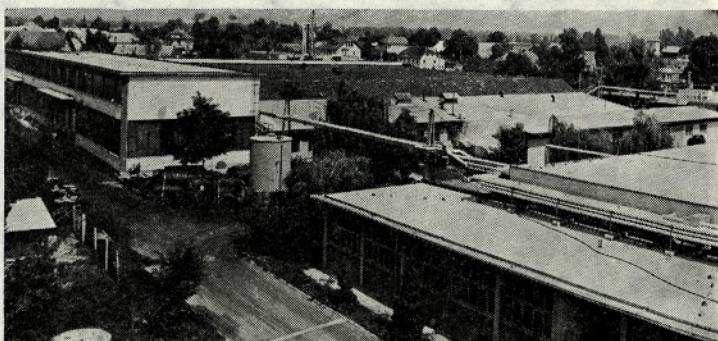
III. Odbor za informiranje šteje 7 članov.

1. Ankerst Franc — kom. sektor
2. Čop Franc, dipl. psih. — splošni sektor
3. Humar Branko — tehnični sektor
4. Lampe Albin — proizvodni sektor
5. Humerca Andrej — tehnični sektor
6. Pisek Silva — teh. sek.
7. Rems Vitomir, ing. — tehnični sektor

Predsednik odbora je ČOP FRANC, dipl. psih. — splošni sektor, namestnik Ankerst Franc — komercialni sektor.

Mandatna doba vseh organov upravljanja traja 2 leti, t. j. do konca leta 1975.

Vsem članom samoupravnih organov priporočamo, da po svojih sposobnostih sodelujejo v teh organih s svojimi mnenji in stališči za pravilno in objektivno oblikovanje odločitev ter tako prispevajo k čim večji učinkovitosti dela samoupravnih organov.

ZAHVALE

Vsem sodelavcem iz vzdrževanja se zahvaljujem za izrečeno sožalje in darovano cvetje ob smrti mojega očeta.

Janez Kocjančič

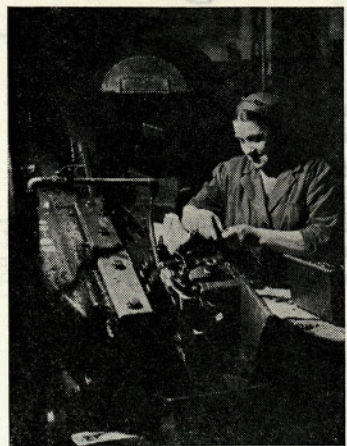
Ob nenadomestljivi izgubi očeta se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem iz OTK in vzdrževanja za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Lepo se zahvaljujem tudi vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Janez in Toni Bešter

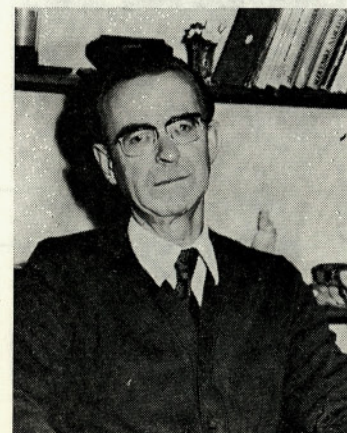
Ob izgubi moje drage mame se vsem sodelavcem obrata vijakarne za izrečeno sožalje, za spremstvo na njeni zadnji poti in za denarno pomoč najlepše zahvaljujem.

Nežka Vodišek

ODŠLA STA V POKOJ

TOMAN PAVLA, rojena 26. 12. 1919 — »Valjavka« v vijakarni. V podjetju je bila zaposlena od 24. 8. 1954. Vseh 19 let je bila delavka na avtomatih, nazadnje na valjčnih polavtomatih. Tomanova je bila upokojena 31. 12. 1973.

ERŽEN ANTON, roj. 16. 8. 1922 — »delovodja« v orodjarni. Eržen je prišel v Verigo leta 1937, ko se je učil za ključavničarja. Nato je bil do odhoda v partizane v Verigi, leta 1947, ko je bil demobiliziran, se je vrnil v podjetje in tu ostal do upokojitve 6. 12. 1973.

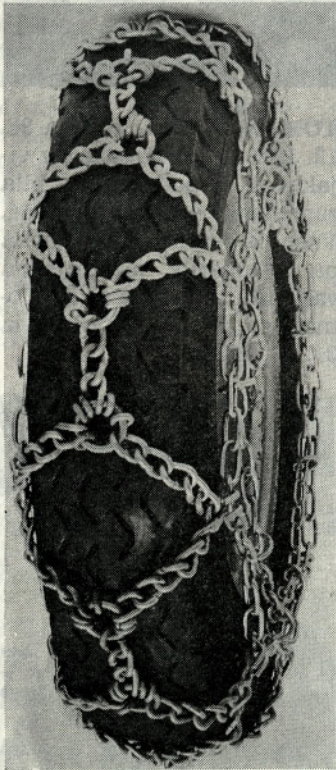
Obema delovnim tovarišema se za dolgoletni delovni prispevek zahvaljujemo in jima želimo še mnogo zdravja v zasluženem pokojju.

Drugi o nas

Franc Ankerst

Nisem prepričan, da je ta naslov najustrežnejši. Mogoče bi bilo bolje: »Kdor dela, greši« ali »Dobro blago se samo hvali«. Namen članka je namreč ta, da naši neposredni proizvajalci spoznajo mnenja odjemalcev o naših

izdelkih, in ne samo peščica ljudi v komercialni, pripravi dela in OTK.

Ko delavec verigo sestavi, zvari ali kakor koli obdela, jo vrže v zaboj in se zanjo več ne zanima. Če je bila veriga kvalitetna, če je bil končni uporabnik z njo zadovoljen, ne bo zvedel nikoli. To ga ne zanima in nihče mu o tem ničesar ne pove. S tem bi morali delavce seznanjati. Zato bi bilo prav, da za dobro in vestno opravljeno delo poleg plačila ne skoparimo s pohvalo in obratno, za slabo in malomarno delo izrečemo primerne graje in kazni, seveda ob pravem času in na pravem mestu.

Pred seboj imam nekaj pisem, ki hvalijo in grajajo naše izdelke. Ker zaradi omejene dolžine članka ne morem objaviti vseh v celoti, bom iz dveh povzel le glavne misli.

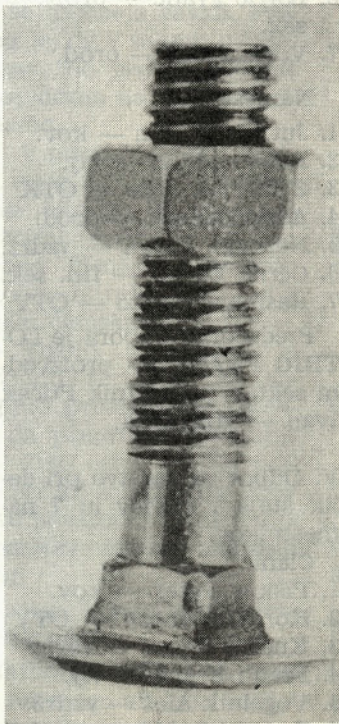
Takole nam piše Dragoljub Stefanović — višji svetnik Jugobanke iz Beograda:

»Za praznike sem moral neodložljivo v Bosno. Zato sem v trgovini AVTOMOTOR Beograd kupil vaše snežne verige AMATER 33. V prepričanju, da sem z njimi dobro opremljen za snežni metež in poledico, sem se odpravil na pot.

Na povratku sem na jadranski magistrali naletel na snežni metež s poledico. V servisu v Pločah so mi montirali verige po vaših navodilih.

Po desetih kilometrih vožnje so verige začele pokati. Pokali so prečni konci verige, tako da sem jih moral vezati z žico, da mi ne bi poškodovale avtomobila. To je bila moja najtežavnejša pot po snegu in ledu pri temperaturi -20°C po hribih Bosne. Takega potovanja ne bi nikomur privoščil.

Moram priznati, da sem bil več kot presenečen nad tako slabo kvaliteto izdelkov vaše tovarne, predvsem še zato, ker sicer visoko cenim vse

izdelke, ki pridejo iz bratske republike Slovenije.«

Ob tej priliki mopram povedati, da smo to sezono prodali več deset tisoč parov snežnih verig, za katere pa smo dobili pisemnih in ustnih reklamacij manj kot 1%.

Primer tov. Stefanovića pa nam pove, v kakšne nevšečnosti, pa tudi v življenjsko nevarnost, nas pripelje malomarno in nevestno delo.

Gozdno gospodarstvo Kranj je kupilo naše traktorske verige z grabeži in o njih piše takole:

»Ker so traktorske verige z grabeži dimenzije $16,9 \times 30$ za traktor Timberjack pri vas nov proizvod, smo voznika traktorja zadolžili, da točno vodi evidenco opravljenega dela z omenjenimi verigami in okvar na verigah. Na do tedaj uporabljenih verigah je namreč prihajalo do pogostih okvar. Razne raztrganine prečnih — veznih verig ob podkvah je bilo treba pogosto spajati s škobci oziroma kasneje v delavnici vedno ponovno popravljati. Pri vaših verigah do takih defektov ni prišlo, pač pa so se ves čas, v začetku komaj zaznavno, kasneje (od meseca oktobra

dalje) proti koncu pa vse hitreje enakomerno obrabljale. Do pretrganja enega veznega stremena verige je prišlo šele v novembru, pa še to zaradi tega, ker se je zapelo ob železno ploščo traktorja in je bilo zato pretrgano nasilno.

V času, ko smo verige uporabljali, smo prevozili 9.569 kubičnih metrov (8.715 m^3 iglavcev in 854 m^3 listavcev). Za primerjavo navajamo, da smo pred tem uporabili na podobnem terenu 6 kosov verig iz uvoza.

Po našem mišljenju kvaliteta verig ustreza, saj so prestale napore voženj na težkih, strmih terenih brez defektov, pri tem pa so se enakomerno obrabljale in izrabile do take mere, da delo z njimi v zimskem obdobju ni več varno.«

Tako sta nam o naših izdelkih pisala dva kupca.

Kot vidite so graje in pohvale v pismih namenjene tovarni. Te pohvale in graje pa bi morali odgovorni na primeren način prenašati na skupine in posameznike, ki te izdelke proizvajajo.

Po približno 3-mesečnem delu je traktor z omenjenimi verigami opravil naslednje poti:

- na mehkem ilovnatem terenu 1.600 km,
- na ilovici mešani z ostrim silikat. peščenjakom 130 km,
- na kamniti apnenčasti podlagi pa 1.620 km,
- ali skupno 3.350 km.

Izlet članov kolektiva v Vintgar, pred 40 leti

Metode usposabljanja delavcev

Jernej Vovk

Večkrat ugotavljamo, da praktično usposabljanje nove delovne sile v tovarni ni dovolj uspešno. Morda je to eden razlogov, da nekateri delavci že v uvajalni dobi odhajajo iz podjetja, ker jih najbrž nismo znali primerno zainteresirati in usposobiti za delo.

Da bi odstranili to vrzel, je potrebno, da pričnemo usposabljanje delavce načrtno po enotni metodologiji. Priznati je treba, da premalo poznamo pravilne učne metode pri praktičnem usposabljanju in jih zato neradi vključujemo v učne programe. To pa ima za posledico, da končni uspeh ni vedno zadovoljiv.

Da lahko pričnemo usposabljanje delavce po enotni metodi, moramo spoznati zakonitosti poučevanja na delovnem mestu. Tu želim nakazati nekaj metodičnih prijemov, ki naj služijo mentorjem kot smernice za načrtno usposabljanje delavcev. Po psihološki plati je več vrst metod, ki jih lahko uporabljamo pri vzgoji. Navedel bom samo nekatere, ki jih lahko uporabljamo, odvisno od zahtevnosti delovnega mesta:

1. Metoda demonstracije temelji na praktičnem prikazovanju dela, ki naj se ga delavec nauči. Prikazovanje dela mora biti izvedeno nazorno, delavcu je treba pokazati, kaj so glavne faze in kritične točke delovne operacije. V praktično poučevanje moramo obvezno vključiti minimalno teoretično znanje, ki delavcu služi za lažje razumevanje tehnološkega procesa pri preoblikovanju materialov v proizvodnji.

2. Metoda poučevanja praktičnega dela je ena metod demonstracijskih oblik. Uporabljamo jo lahko za poučevanje več ali manj zahtevnega dela. Pri tem moramo upoštevati in usklajevati tehnološke postopke določene za zaporedje izdelave nekega izdelka v proizvodnji. V nobenem primeru se ne smemo oddaljiti od predpisanega tehnološkega postopka, ker bi v nasprotnem primeru motili, oziroma ovirali delo v proizvodnji.

3. Metoda pripovedovanja je obrazložitev, kako naj

delavec pristopi k posameznim delovnim operacijam. Nikoli se ne smemo zadovoljiti z načelno razlago. Ne pozabimo, da novi delavec sicer posluša razlago, vendar večkrat natančne predstave, kako naj delo opravlja, nima. Inštruktor ne bo delavca naučil, če mu samo pove, kako naj dela, ampak mu mora tudi pokazati in če je treba večkrat ponoviti. Če delavcu ne pokažemo gibov in samo na široko razlagamo posamezne operacije, dobi delavec vtis, da je delo bolj komplicirano, kot je v resnici.

4. Metoda prikazovanja delovne naloge: Ni dovolj, če delavcu pripovedujemo na dolgo in široko, kako naj dela, ampak mu moramo dopovedati, zakaj je potrebno tako delati in ne drugače. Vsaka razlaga praktičnega dela mora vsebovati pojasnila in vzroke o posledicah pravilnega ali nepravilnega dela, sicer bo delavec brez razumevanja spremljal mentorjeve razlage.

Verjetno tudi pri nas ni malo primerov, ko novemu delavcu pokažemo delovni postopek in kako naj dela, premalo pa mu obrazložimo, zakaj naj tako dela. V takih primerih se delavec sam uči in počasi izloča neustrezne oprijeme dela in zato potrebuje daljše obdobje.

Dobre učne uspehe dosežemo le z načrtnim usposabljanjem novih delavcev, toda še tako dobro sestavljen učni načrt nam nič ne koristi, če ga mentor praktično pri svojem delu in usposabljanju delavcev dosledno ne uporablja. Na izbiro učnih metod močno vpliva tudi ustrezno urejeno delovno mesto. Praksa je že davno potrdila, da je sistematično usposabljanje najbolj uspešno in najceneje. Čas, ki smo ga odmerili za izobraževanje, moramo pravilno in načrtno izkoristiti. To je mogoče samo z doslednim uporabljanjem učnih metod. Poleg tega lahko z doslednim uporabljanjem učnih metod prihranimo veliko časa.

Najvažnejše je, da za usposabljanje obstoja vsestranski interes delavcev, ki jih usposabljam in pod-

Dan	Januar	Februar	Marec
Ne	3 10 17 24 31	4 11 18 25	3 10 17 24 31
Po	4 11 18 25	5 12 19 26	4 11 18 25
To	5 12 19 26	6 13 20 27	5 12 19 26
Sr	6 13 20 27	7 14 21 28	6 13 20 27
Če	7 14 21 28	8 15 22 29	7 14 21 28
Pe	8 15 22 29	9 16 23 30	8 15 22 29
So	9 16 23 30	10 17 24 31	9 16 23 30
	April	Maj	Junij
Ne	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Po	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
To	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Sr	3 10 17 24	8 15 22 29	5 12 19 26
Če	4 11 18 25	9 16 23 30	6 13 20 27
Pe	5 12 19 26	10 17 24 31	7 14 21 28
So	6 13 20 27	11 18 25	8 15 22 29
	Julij	Avgust	September
Ne	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29 30
Po	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30
To	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24
Sr	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25
Če	4 11 18 25	8 15 22 29	5 12 19 26
Pe	5 12 19 26	9 16 23 30	6 13 20 27
So	6 13 20 27	10 17 24 31	7 14 21 28
	Oktober	November	December
Ne	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29 30 31
Po	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
To	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Sr	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Če	3 10 17 24 31	8 15 22 29	5 12 19 26
Pe	4 11 18 25	9 16 23 30	6 13 20 27
So	5 12 19 26	10 17 24 31	7 14 21 28

- ☒ - nedelje (52 dni)
- ☐ (horizontalne črte) - plačani prazniki (10 dni)
- ☐ (diagonalne črte) - proste sobote in drugi neplačani dnevi (40 dni)

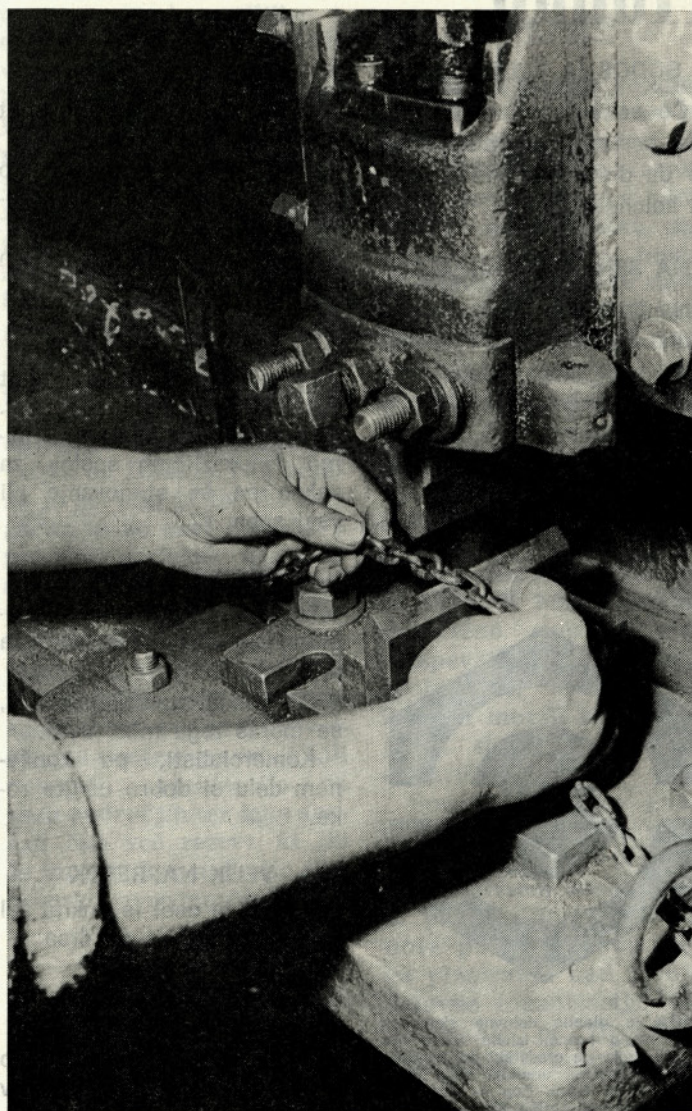
Leto ima 365 dni, od tega 263 delovnih in 102 prostih.

jetja, kar pri nas na žalost ni primer. To je verjetno tudi ena od ovir, da pri izobraževanju ne dosegamo boljših uspehov. Morda se komu zdi, da načrtno izobraževanje ni najpomembnejše in večkrat prav za to primanjkuje časa. Pri izobraževanju ne moremo dosegati boljših uspehov, če ga ne bomo sistematično izvajali.

ZAHVALA

Obratovodstvu vijakarne, sodelavcem in sodelavkam iz vijakarne se najlepše zahvaljujem za darilo in izrečene dobre želje ob odhodu v pokoj.

Pavla Toman

Šranje brez zaščite — nevarnost za prste

DOPISUJTE V NAŠ LIST!
Uredniški odbor vabi k sodelovanju vse tiste člane naše delovne skupnosti, ki jim je pri srcu pestra in zanimiva vsebina glasila.

Spored kina Radovljica

(od 1. 2. do 24. 3.)

SHAMUS — SLA PO NEVAR-
NOSTI, amer. barvna krimi-
nalka, 1. 2. in 3. 2. ob 20.
KLIC ČRNIH VOLKOV, nem.
barv. pustolovski, 2. 2. ob
uri; 2. 2. ob 18. uri.
TARZANOV GROBNI MIR,
amer. barv. pustolovski, 4.
2., 8. 2., 9. 2. ob 20. uri;
20. uri; 3. 2. ob 16. uri.
10. 2. ob 16. uri.
JEZA V NOČI, amer. barvni,
5. 2. in 7. 2. ob 20. uri;
10. 2. ob 16. uri.
ŠKANDAL NEKE LADY, amer.
barv. zgodovinski, 6. 2. in
10. 2. ob 20. uri; 9. 2. ob
18. uri.
SKRIVNOST ČRNE ROKAVI-
CE, ital. barvna kriminalka,
11. 2., 14. 2. in 17. 2. ob
20. uri.
BEG SKOZI PUŠČAVO, franc.
barv. pustolovski, 12. 2. in
16. 2. ob 20. uri; 17. 2. ob
18. uri.
STANIO IN OLIO — BISERA
SMEHA, ameriški zabavni,
13. 2. in 15. 2. ob 20. uri;
16. 2. ob 18. uri in 17. 2.
ob 16. uri.
DŽEM SULTAN, tur. barvni
pustolovski, 18. 2. in 21. 2.
ob 20. uri; 24. 2. ob 16. uri.
SINJEBRADI, angl. barv. kri-
minalni, 19. 2., 22. 2. in 23.
2. ob 20. uri; 24. 2. ob 18.
uri.
LEGENDA O ČRNEM ČARLI-
JU, amer. barv. pustolov-
ski, 20. 2. in 24. 2. ob 20.
uri; 23. 2. ob 18. uri.
VOJNA MED MOŠKIMI IN
ŽENSKAMI, amer. barv. za-

bavni, 25. 2., 28. 2. in 3. 3.
ob 20. uri.
HEROJ ČRNEGA KOLTA,
amer. barv. vestern, 24. 2.,
1. 3. in 2. 3. ob 20. uri;
3. 3. ob 18. uri.
POPAJ IN NJEGOVA DRUŽI-
NA, amer. barv. risani, 27.
2. ob 20. uri; 2. 3. ob 18.
uri, 3. 3. ob 16. uri.
PLAVI AGENT Z RDEČIM
ČEVLJEM, franc. barv. za-
bavni, 4. 3. in 7. 3. ob 20.
uri; 10. 3. ob 16. uri.
OUEIMADA — OTOK V PLA-
MENU, ital.-amer. barv. pu-
stolovski, 5. 3. in 10. 3. ob
20. uri; 9. 3. ob 18. uri.
UGRABITEV V PALAČI PRA-
VICE, franc. barv. kriminal-
ni, 6. 3., 8. 3. in 9. 3. ob
20. uri; 10. 3. ob 18. uri.
SEDEM MINUT ZA SMRT,
špan.-ital. barv. kriminalni,
11. 3. in 14. 3. ob 20. uri;
17. 3. ob 18. uri.
CESAR IN ROSALIJA, franc.
barv. zabavni, 12. 3., 15. 3.
in 17. 3. ob 20. uri; 16. 3.
ob 18. uri.
DOBRA KUPČIJA V MARSE-
JU, franc. barvni zabavni,
13. 3. in 16. 3. ob 20. uri;
17. 3. ob 16. uri.
TROJNI ODMEV, amer. barvni,
18. 3. in 21. 3. ob 20. uri;
24. 3. ob 16. uri.
STANJE REDOVNO, franc.
barv. vojni, 19. 3., 22. 3.
in 23. 3. ob 20. uri; 24. 3.
ob 18. uri.
87. POLICIJSKA POSTAJA,
amer. barvni kriminalni, 20.
3. in 24. 3. ob 20. uri; 23.
3. ob 18. uri.

NA GRADNA KRIŽANKA

SESTAVILA: Vanda Benedik		VSI (HRVAT.)	AFRIŠKE ŽIVALI	MALIKI	VELIK ČLOVEK	16, 18, IN 40. ERKA ABECEDNE		MARČES	VRSTA ALKALOIDA V OPIJU (MNOŽ.)	DODATEK K POGOBNI	
SLIVOV LES											OSEBNI ZAIMEK
KRAJ PRI LJUBLJANI											
OČE											
ČISTILNO SREDSTVO		SOVJETSKA REKA				ŽHOŠLOV. TEN IGRALC					
		BALMATIN- Ž. IME				PTIČ SEV. MORIJ					
NADSTROPJE											OZIM
NAKODRANO SUKNO											
ITALIJA	TELIČEK										
	VOJAŠKA REVIJA										
DELČEV											
DEBELO SUKNO											
	POLMER										
	MESTO V ANSTRALIJI										
SODNIK V TARTARU											
MESTO V INDIJI											
LJUBLJAN. BANKA											
MESTO NA FILIPINIH											

Reševalcem križanke so namenjene tri nagrade: 50,00, 30,00 in 20,00 dinarjev. Rešitve pošljite ali oddajte uredniku do 20. 2. 1974.

Za križanko, objavljeno v številki 12/73, smo dobili rekordno število rešitev (89).
Izžrebane nagrade: I. 50,00 din dobi Jakolič Martina — verigarna, II. 30,00 din Tavčar Francka — finančni sektor in III. 20,00 din Klinar Marija — PD proizvod. sektor.
Uredništvo

Humor

SODOBNA KOZMETIKA

Če se odpravljate na obiske, sestanke ali randije, bolje da dišite po bencinu kot po kolonski vodi.

NA BENCINSKI ČRPALKI

Na črpalki se ustavi nena-
vadno majhen avto. Za krmi-
lom sedi lepa debeluška. Službujoči se ji približa in vpraša: »Gospodična, ali mali že pije bencin ali ga še sami hranite?«

KRITIKA NA MESTU

»Strašno, bencin se je spet podražil,« stoka Tone.

»Kaj pa se ti razburjaš, ko sploh nimaš avta,« mu zabrusi prijatelj.

»Že res,« pravi Tone, »imam pa vžigalnik.«

LJUBEZEN — ZAKON

Pri nas je več ljubezni kot zakonov. Vzrok je preprost. Za ljubezen sta potrebna samo dva različnih spolov, za zakon pa še stanovanje ali vsaj soba.

PRAKTIČNI NASVETI

Ne bodite kot mačke, ki pohlepno jedo ribe, plavanje pa preklinjajo.

Če hočeš star si odpočiti, se moraš tega mlad učiti.

Komercialisti, po končanem delu si dobro umijte roke.

VELIK NAPREDEK

Včasih je osel le enkrat šel na led, danes se pa drsa.

MOŠKI SO RES ZAPOSTAVLJENI

Vsi kontinenti na svetu so ženskega spola. To je otipljiv dokaz za moško suženjstvo.

Zakaj se redite?

Odrasli ljudje menijo, da je povsem normalno, če se vsako leto nekoliko zredi-
jo. Pravijo, da so se popravili in da so »dobrega vide-
za«. Kako zmotno mišlje-
nje!

Vsak odvečen kilogram pomeni dodatno obremenitev za srce, ožilje, dihala in prebavila. Prevelika telesna teža, ki ste jo dobili med 30. in 40. letom, čezmerno obremenjuje mišice in sklepe, kar čutite na primer pri hoji navkreber.

Zakaj se redimo? Vzrok je treba iskati zlasti v nepravilni in preobilni prehrani in v nezadostnem gibanju. Izgovor o nagnjenosti k debelosti drži le v redkih

primerih. Večinoma je tega krivo posebno veselje do hrane, počasna hoja in la-
godnost nasploh!

Morali bi jesti manj in ne po nepotrebnem širiti želodca, kar spet vzbuja tek. Zato je bolje, da jeste kvalitetno hrano (manj krompirja, testenin in kruha ter več nemastnega mesa, perutnine, jajc, sadja in zelenjave). Zaužijte le toliko, kolikor organizem potrebuje za življenje in delo, ne pa toliko, kolikor gre v želodec. Tudi pri uživanju tekočin bodite zmernejši. Redimo se tudi zavoljo tega, ker preveč sedimo in se premalo gibljemo.

Kako se počutite, veste samo vi, kakšen je vaš vi-

dez, pa vedo vsi! In kaj ste storili, da bi se vaše počutje izboljšalo? Verjetno zelo malo ali celo nič. Premalo je, če hodite samo ob nedeljah na sprehod ali če se odrečete koščku sladice. Za vse naj velja načelo, da se je treba vsak dan po ma-
lem ukvarjati s športom — gibanjem.

Če vam je že vseeno, kakšen je vaš videz, vam ne sme biti vseeno, kako je z vašim zdravjem!

Telo ni stroj, ki se izrablja. Telo je treba primerno obremenjevati, ker se s tem krepi! Človek, ki se dobro počuti, ki je v dobri kondiciji, kot pravimo, laže prenaša tudi psihične napore.

DOPISUJTE V VERIGO DOPISUJTE V SVOJE GLASILO

Niste zadovoljni z glasilom? Povejte to nam, svetujte in prispevajte, da bo glasilo boljše! K sodelovanju vas vabi uredniški odbor.

IZ VSEH VETROV

— Včasih celo pametni tekajo za bedaki.

— Najlaže je dirigirati za pisalno mizo brez taktirke.

— V predoru je najlaže zahtevati svetlo prihodnost.

— V sodobnem vojskovanju bodo na vojake metali seks bombe.

— Nekateri bi se radi v komunizem pripeljali kar z dvigalom.

— V kaj naj moške še zapajo, če je moška voda navadna voda?

— Kanarček v kletki in mož v zakonu sta si podobna. Oba tiho pojeta o svobodi.

— Pajek in ženska sta si tudi podobna, oba predeta nevarne mreže.

— Sklepe hitro naredimo, dejanja pa brezskrbno odložimo.

— Človeku najbolj zvest četveronožec je postelja.

— Čas je danes res zlato, za delo ga nihče trošil ne bo.

— Pri razdeljevanju čiste-
ga dohodka se včasih skriva kaj motnega.

— Prazna človeška nad-
stropja se hitro opazijo.

— Denar postaja kult ča-
sa, najmočnejše ga častijo še
skopuhi.

VERIGA je glasilo delovne skupnosti tovarne verlg Lesce. Izhaja vsaka dva meseca. Ureja ga uredniški odbor: Jože Ješe — odgovorni urednik, Niko Bulut — urednik in Franc Čop — član. Fotografiska oprema: Miha Polda. Naklada 1200 izvodov. Tisk: Tiskarna LJUBLJANA